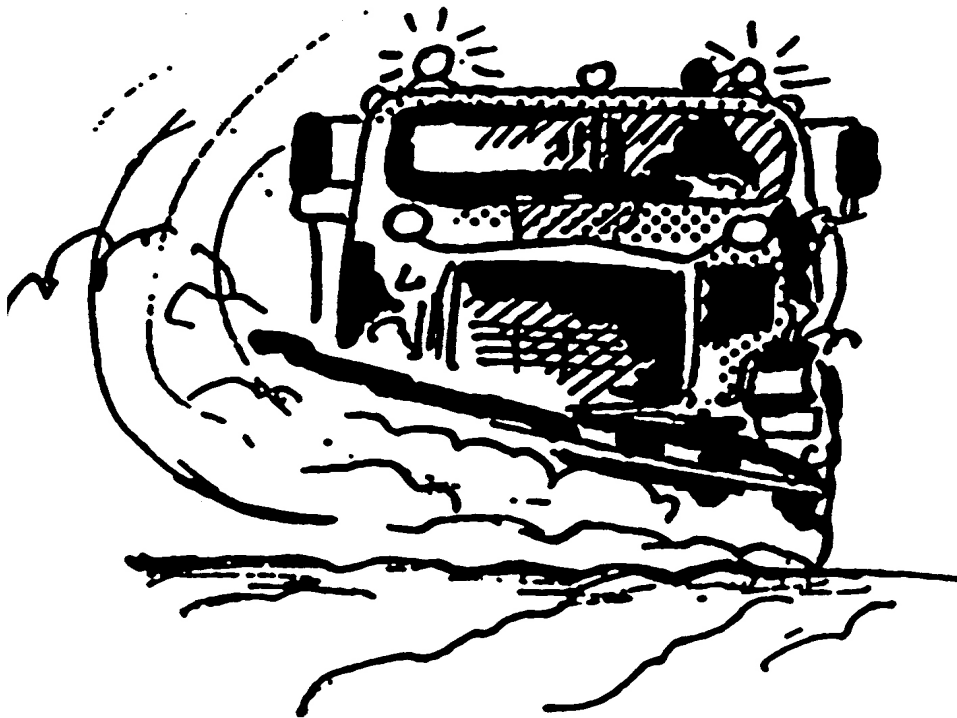

Liikenne tietyömaalla

5F Tienpitoajoneuvot

Liikenne tietyömaalla

5F Tienpitoajoneuvot

Toteuttamisvaiheen ohjaus

Tiehallinto

Helsinki 2001

ISBN 951-726-854-8
TIEH 2200007-01

Oy Edita Ab
Helsinki 2001

Julkaisua myy/saatavana:
Tiehallinto, julkaisumyynti
Telefaksi 0204 22 2652
S-posti julkaisumyynti@tiehallinto.fi
www.tiehallinto.fi/julk2.htm

Tiehallinto
KESKUSHALLINTO
Liikenteen palvelut
Opastinsilta 12 A
PL 33
00521 HELSINKI
Puhelinvaihte 0204 2211

VASTAANOTTAJA
Tiepiirit

SÄÄDÖSPERUSTA
L 267/81 48 §, As. 1256/92, 1257/92

KORVAA/MUUTTAA
TIEL 2272000, kohta 5F, TIEL 2270003/96

KOHDISTUVUUS
Tiehallinto

VOIMASSA
1.1.2002 - toistaiseksi

ASIASANAT
Tiettyöt, ajoneuvot, ajoneuvon käyttö, poikkeussäännöt, ajoneuvon varusteet

Liikenne tiettyömaalla - 5F Tienpitoajoneuvot TIEH 2200007-01

Tämä julkaisu on laadittu parantamaan niiden kuljettajien säädöstuntemusta, jotka kuljettavat tiellä tai muulla liikennealueella erilaisissa tienpidon tehtävissä työkoneita ja muita tienpidossa käytettäviä ajoneuvoja. Julkaisuun on koottu keskeisimmät liikennesäännöt ja niihin liittyvät poikkeussäännöt, joita tiellä työskentelevien ajoneuvojen käytössä noudatetaan.

Julkaisuun on koottu myös säädökset, jotka oleellisesti liittyvät tiellä työskentelevien ajoneuvojen varoituslaitteisiin ja niiden käyttöön. Myös muita säädöksiä, jotka liittyvät ajoneuvojen käyttämiseen tienpitoon liittyvissä töissä on mukana.

Säädösmuutoksia on seurattu säädöskokoelman numeroon 1350/2001.

Apulaisjohtaja
Liikenteen palvelut

Jorma Helin

TIEDOKSI

Liikenne- ja viestintäministeriö
Suomen Kuntaliitto
Suomen Maarakentajien Keskusliitto
Koneyrittäjien liitto
Kuljetuskeskusten liitto
Suomen Kuorma-autoliitto
Rahtarit ry.
Liikenneturva
Napapiirin Kuljetus Oy
Rakennusliike Karjaluohto Oy
Savon Kuljetus Oy
Skanska Tekra Oy
Tieliikelaitos
YIT Rakennus Oy
Kirjasto
Harri Jalonen
Aarno Oinonen
Anna Myllylä
Päivi Hillner
Heikki Lappalainen
Esa Nissinen
Esko Tuhola

Sisältö

5F-1	KÄYTETYT LYHENTEET	7
5F-2	MÄÄRITELMIÄ	8
5F-3	LIIKENNESÄÄNNÖT	17
	Yleiset velvollisuudet tienpidon liikenteessä	17
	Poikkeussäännökset	19
	Poikkeussäännökset moottori- ja moottoriliikennetiellä	22
	Poikkeussäännökset pysäyttämässä ja pysäköinnissä	23
	Poikkeuksetta noudatettavat liikennesäännöt	24
	Liikennesäännöt suljetulla alueella	25
5F-4	TIENPITOAJONEUVO JA SEN VARUSTEET	27
	Yleiset määräykset	27
	Louheen kuljetusajoneuvo	28
	Traktori ja moottorityökone	29
	Hinattava ajoneuvo	29
	Kytkeminen ja hinaaminen	29
	Alleajosuojat	32
	Liukuesteet	33
	Henkilökuljetukset	34
	Ajoneuvon kuorma	36
	Nopeusrajoitukset	43
	Varoitus- ja työvalaisimet	49
	Peruutushälytin	53
5F-5	AJOKORTTIMÄÄRÄYKSET	56
	ADR -ajolupa	58
5F-7	VASTUU TIENPITOTEHTÄVÄSSÄ	60
5F-8	TIENPITOAJONEUVOJEN VAKUUTUKSET	62
5F-9	LIIKENNEVAHINGON KÄSITTELY	64
	LÄHDELUETTELO	67

5F-1 KÄYTETYT LYHENTEET

L	Laki
A	Asetus
P	Päätös
VN	Valtioneuvosto
LVM	Liikenne- ja viestintäministeriö (LM Liikenneministeriö)
TM	Työministeriö
TLL	Tieliikennelaki
TLA	Tieliikenneasetus
LMP	Liikenneministeriön päätös
VNP	Valtioneuvoston päätös
AARV	Asetus ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista
AAK	Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä
TieL	Laki yleisistä teistä
TieA	Asetus yleisistä teistä
/1/	Viittaus lähdeluettelon numeroon

5F-2 MÄÄRITELMIÄ

Ajoneuvo

Ajoneuvolla tarkoitetaan tieliikennelainsäädännössä maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla. (TLL 2a §1 mom.) /1/

Moottorikäyttöinen ajoneuvo

Moottorikäyttöinen ajoneuvo on konevoimalla kulkeva ajoneuvo; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat moottoriajoneuvo, traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo. (TLL 2a § 2 mom.) /1/

Moottoriajoneuvo

Moottoriajoneuvo on moottorikäyttöinen ajoneuvo, joka on tarkoitettu pääasiassa henkilöiden tai tavarankuljetukseen tai muuhun tiellä kulkemiseen ja jota ei ole pidettävä traktorina, moottorityökoneena tai maastoajoneuvona. Moottoriajoneuvoja ovat auto (M- ja N-luokat), moottoripyörä (L₃ - ja L₄ -luokka) ja mopo (L₁- ja L₂ -luokka) sekä näihin ryhmiin kuulumattomat L-luokkien ajoneuvot (AARV 2 §) /3/.

Auto

Autolla (M- ja N-luokat) tarkoitetaan henkilöiden tai tavarankuljetukseen taikka määrättyyn erikois-tehtävään rakennettua moottoriajoneuvoa, jossa on vähintään neljä pyörää tai telat ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on suurempi kuin 30 km/h. Autoksi ei kuitenkaan katsota nelipyöräistä ajoneuvoa, joka 4 tai 5 §:n nojalla luetaan L-luokkaan kuuluvaksi. Auto voi myös vetää hinattavaa ajoneuvoa. (AARV 3 § 1 mom.) /3/.

Henkilöauto

Henkilöauto (M₁ -luokka) on henkilöiden kuljetukseen tarkoitettu auto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdeksalle henkilölle (AARV 3 § 2 mom.) /3/. Henkilöauton suurin sallittu leveys on 2,50 metriä (AAK 25 § 2 mom.).

Pakettiauto

Pakettiauto (N₁ -luokka) on tavarankuljetukseen tarkoitettu auto, jonka kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia (AARV 3 § 4 mom.) /3/.

Kuorma-auto

Kuorma-auto on tavarankuljetukseen tarkoitettu auto, jonka kokonaismassa on suurempi kuin 3,5 tonnia. Kuorma-autot jaetaan N₂ -luokkaan, jonka kokonaismassa on enintään 12 tonnia ja N₃ -luokkaan, jonka kokonaismassa on suurempi kuin 12 tonnia (AARV 3 § 5 mom.) /3/.

Varusteet luokittelussa

Ajoneuvoja luokiteltaessa rinnastetaan erikoistarkoituksiin rakennettujen ajoneuvojen varusteet, kuten nosturi, betonipumppu ja huoltovälineet tavarahan (AARV 3 § 6 mom.) /3/.

Auton alustalle rakennettu työkone

Auton alustalle rakennettu työkone (aikaisemmin erikoisauto) on N_2 - tai N_3 -luokan ajoneuvo, joka on varustettu erityisillä välineillä työn tekoa varten ja jota ei ole tarkoitettu muun tavarahan kuin työssä tarpeellisten työvälineiden ja tarvikkeiden kuljettamiseen (AARV 20 §) /3/.

Huoltoauto

1. Huoltoauto on ajoneuvojen ja koneiden huoltoon sekä korjausmiehistön ja välineiden kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein varustettu N -luokan auto, jossa on tilaa enintään kahdelle henkilölle kuljettajan vieressä.
2. Huoltoauto on myös valtion, valtion liikelaitoksen, sähkö-, lämpö-, tele-, kaasu- tai vesilaitoksen tai kunnan omistama tien, kadun, radan ja ratakaluston tai sähkö-, lämpö-, tele-, kaasu- ja vesilaitosten verkon ja laitteiden tai puolustusvoimien sotavarustuksen huoltoon sekä korjausmiehistön ja välineiden kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein varustettu M_1 -luokan auto, jossa on istuimet kuljettajan lisäksi enintään kahdeksalle henkilölle (AARV 19 §) /3/.

Traktori

Traktori (T-luokka) on moottorikäyttöinen joko pyörin tai teloin varustettu ajoneuvo, joka on rakennettu vetämään, työntämään, käyttämään tai kuljettamaan pääasiassa maa- tai metsätaloudessa käytettäviä työvälineitä tai vetämään taikka työntämään maa- tai metsätaloudessa käytettäviä ajoneuvoja (AARV 6 § 1 mom.) /3/.

Traktorin suurin rakenteellinen nopeus pyörillä varustettujen maatalous- ja metsätraktoreiden suurinta suunniteltua nopeutta ja kuormalavoja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetuissa neuvoston direktiiveissä määrätyllä tavalla mitattuna on enintään 40 km/h (AARV 6 § 3 mom.) /3/.

Liikennetraktori

Liikennetraktori on tavarahan kuljetukseen tarkoitettu kuormaa kantava nestepainetoimisella runko-ohjauksella varustettu traktori. Liikennetraktori on myös muu traktori, jota käytetään tavarahan kuljetukseen suuremmalla kuin kytkentämassaltaan enintään 10 tonnin perävaunulla varustettuna. Liikennetraktoriksi ei kuitenkaan katsota traktoria, jota käytetään moottoriajoneuvoverosta annetun lain 17a §:ssä (435/86) tarkoitettuihin kuljetuksiin (AARV 6 § 2 mom.) /3/.

Liikennetraktorin suurin rakenteellinen nopeus on enintään 50 km/h (AARV 6 § 3 mom.) /3/.

Moottorityökone

Moottorityökone on:

- a) työkoneeksi rakennettu tai varustettava moottorikäyttöinen ajoneuvo jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 km/h;
- b) tienpitoon rakennettu muu moottorikäyttöinen ajoneuvo kuin auto, vaikka sen suurin rakenteellinen nopeus ylittääkin 40 km/h; ja
- c) perävaunujen ja kuljetusalustojen siirtoon satamasta laivaan tai muulla terminaali-alueella tarkoitettu vetotrukki, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 50 km/h, ellei ajoneuvoa ole pidettävä kuorma-autona tai liikennetraktorina (AARV 7 §) /3/.

Tiekone

Tiekone on moottorityökoneista käytetty epävirallinen yleisnimitys, jolla tarkoitetaan lähinnä tien kunnossapidossa käytettäviä moottorikäyttöisiä ajoneuvoja.

Tienpitoajoneuvo

Tienpitoajoneuvo on yleisnimitys tienpitotehtävissä käytettävästä moottorikäyttöisestä ajoneuvosta. Niitä voivat olla esimerkiksi:

- kunnossapidon eri tehtävissä käytettävät tiekoneet,
- maarakentamisen eri tehtävissä käytettävät moottorityökoneet,
- päällystys- ja tiemerkintätoissa käytettävät moottorityökoneet
- suunnittelu-, valvonta-, työnjohto- ja huoltotehtävissä käytettävät henkilöpaketti-, huolto- ja kuorma-autot tehtävän aikana.

Maastoajoneuvo

1. Maastoajoneuvo on henkilöiden tai tavarankuljetukseen taikka muita ajoneuvoja vetämään tarkoitettu jäällä, lumessa tai vajottavassa maastossa taikka maahan tukeutuen kulkemaan rakennettu moottorikäyttöinen ajoneuvo, kuten moottorireki tai ilmatyynyalus. Maastoajoneuvoksi ei katsota kuitenkaan ajoneuvoa, joka on tarkoitettu kuljetettavaksi moottorikelkkailureitin lisäksi myös muulla tiellä.
2. Moottorireellä tarkoitetaan jalaksin tai teloin varustettua maastoajoneuvoa. Moottorikelkka on telavetoinen moottorireki, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdelle henkilölle ja jonka omamassa on enintään 0,5 tonnia.
3. Ilmatyynyaluksella tarkoitetaan maahan tai veteen tukeutuen pääosin ilmatyynyn varassa liikkumaan kykenevää ajoneuvoa, joka ei ole tarkoitettu kulkemaan maata pitkin (AARV 8 §) /3/.

Hinattava ajoneuvo

Hinattavalla ajoneuvolla tarkoitetaan moottorikäyttöisen ajoneuvon hinattavaksi rakennettua ajoneuvoa; hinattavia ajoneuvoja ovat perävaunu ja hinattava laite (TLL 2a § 3 mom.) /1/.

Perävaunu

1. Perävaunulla (O_1 - O_4 -luokka) tarkoitetaan henkilöiden tai tavarankuljetukseen taikka matkailu-tarkoituksiin rakennettua hinattavaa ajoneuvoa. Perävaunu ei kulje omalla käyttövoimalla ja on suunniteltu ja rakennettu moottoriajoneuvon vedettäväksi. Reki on jalaksin varustettu perävaunu.
2. Puoliperävaunulla tarkoitetaan hinattavaa ajoneuvoa, joka on suunniteltu kytkettäväksi puoliperävaunun vetoautoon tai apuvaunuun. Puoliperävaunu aiheuttaa huomattavan kohtisuoran kuormituksen vetoautoon tai apuvaunuun.
3. Varsinainen perävaunu (vetoaisaperävaunu) on perävaunu, jossa on vähintään kaksi akselia ja jonka etuakselistoa ohjaava vetolaite on nivelöity pystysuunnassa liikkuvaksi perävaunuun nähden ja joka ei välitä merkittäviä pystysuuntaisia voimia vetävään ajoneuvoon.
4. Keskiakseliperävaunu on nivelöimättömällä vetoaisalla varustettu perävaunu, jonka akselisto on sijoitettu perävaunun painopisteeseen tai sen lähelle siten, että vain vähäinen osa perävaunun kokonaismassasta kohdistuu kytkentäkohtaan. Kytkentäkohtaan kohdistuva massa ei saa ylittää 1000 kg tai 10 prosenttia perävaunun kokonaismassasta, sen mukaan kumpi on pienempi. Keskiakseliperävaunu on myös nivelöimättömällä vetoaisalla ja puoliperävaunun vetopöydällä varustettu apuvaunu (dolly), jota käytetään ajoneuvoyhdistelmän puoliperävaunua vetoautoon kytkettäessä. Traktoriperävaunu on traktoriin kytkettäväksi tarkoitettu keskiakseliperävaunu, jossa vetävään ajoneuvoon kohdistuu tässä momentissa tarkoitettua suurempi massa, kuitenkin enintään 3000 kg. (AARV 9 §) /3/

Perävaunujen alaluokat

Perävaunut jaetaan kokonaismassan perusteella seuraaviin luokkiin:

- a) perävaunu, jonka kokonaismassa on enintään 0,75 tonnia, luetaan O_1 -luokkaan (kevyt perävaunu);
- b) perävaunu, jonka kokonaismassa on suurempi kuin 0,75 tonnia, mutta enintään 3,5 tonnia, luetaan O_2 -luokkaan;
- c) perävaunu, jonka kokonaismassa on suurempi kuin 3,5 tonnia, mutta enintään 10 tonnia, luetaan O_3 -luokkaan; ja
- d) perävaunu, jonka kokonaismassa on suurempi kuin 10 tonnia, luetaan O_4 -luokkaan. (AARV 9a §)/3/

Hinattava laite

1. Hinattavalla laitteella tarkoitetaan muuta hinattavaa ajoneuvoa kuin perävaunua.
2. Hinattava laite on myös:
 - a) erikoiskuljetukseen käytettävän puoliperävaunun kytkemiseen tarkoitettu puoliperävaunun tavoin kuormittuva välivaunu, joka jakaa perävaunulta tulevan kuormituksen vetoauton vetopöydälle ja välivaunun akselistolle;
 - b) --- (kumottu)
 - c) M₁ - tai N₁ -luokan autoon kytkettävä apuvaunu vaurioituneen auton hinnaamista varten (AARV 10 §) /3/.

Hinattava varoituslaite (LMP 41 §) on hinattava laite.

Tie

Tieliikennelainsäädännössä tarkoitetaan tiellä yleisnimityksenä yleistä ja yksityistä tietä, katuja, (rakennus)kaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta (TLL 2 § 1 mom.) /1/.

Yleinen tie

Yleinen tie voi olla moottori- tai moottoriliikennetie, joista säädetään tarkemmin asetuksella (TieA 2 §) tai muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu ajotie tai polku (polkutie) taikka tie, jota käytetään ainoastaan talven aikana (erityinen talvitie) (TieL 1 § 2 mom.) /5/.

Moottoritie/moottoriliikennetie

Yleinen tie voidaan tehdä moottoritieksi tai moottoriliikennetieksi liikenteen niin vaatiessa. Moottori-tiellä tulee olla erilliset, keskikaistan erottamat ajoratat, joilla ei ole avattavia siltoja, ja tulee sitä risteävän liikenteen kulkea eri tasossa. Moottoritiehen liittyvä liikenne on johdettava tiesuunnitelmassa erityisesti järjestettyjen liittymiskohtien kautta, eikä moottoritien ja siihen rajoittuvan kiinteistön välillä saa olla muuta kulkuyhteyttä. Mitä tässä on säädetty moottoritiestä on voimassa myös moottoriliikennetiestä kuitenkin siten, että sillä voi olla vain yksi ajorata ja että sillä voidaan erityisestä syystä sallia sekä avattavia siltoja että risteävän liikenteen kulkeminen samassa tasossa tiesuunnitelman osoittamalla tavalla (TieA 2 § 1 mom.).

Liikenteestä moottoritiellä ja moottoriliikennetiellä säädetään tieliikenneasetuksessa (TLA 2 luku) /2/.

Tiealue

Tiehen kuuluvat ajorata ja muut liikenneradat, kuten jalkakäytävä ja polku-pyörätie, sekä niiden säilymistä ja käyttämistä varten pysyvästi tarvittavat alueet, rakenteet ja laitteet, kuten piennar, luiska, pengermä, oja, keski-, väli- ja rajakaista, kohtaamis-, kääntymis- ja pysähdyspaikka, tiehen välittömästi liittyvä vähäinen varasto- tai pysäköimisalue sekä valaistusrakenteet ja liikennevalot, kaide, rumpu, silta, melueste, riista-aita, lautta laitureineen ja väyli-neen, laivalaituri tai varalaskupaikka, joka on määrätty tiehen liitettäväksi, sekä tiemerkki. Tiehen kuuluu myös alue, joka tarvitaan valtakunnan rajan ylittävistä tieliikenteistä aiheutuvaa tulli- ja passintarkastusta varten (TieL 3 § 1 mom.) /5/.

Tiealue, jonka rajoja ei ole maanmittaustoimituksessa määrätty, ulottuu met-rin etäisyydelle ojan tahi, missä ojaa ei ole, tieluiskan tai -leikkauksen ul-kosyrjästä. (TieL 3 § 3 mom.) /5/

Ajorata

Ajoradalla tarkoitetaan ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua, yhden tai useam-man ajokaistan käsittävää tien osaa, pyörätietä lukuun ottamatta. (TLL 2 § 2 mom.) /1/

Ajokaista

Ajokaistalla tarkoitetaan tiemerkinnöin osoitettua tai muuta autolle riittävän leveää ajoradan pituus-suuntaista osaa ja pyöräkaistaa. (TLL 2 § 4 mom.) /1/.

Pientare

Pientareella tarkoitetaan ajoradasta reunaviivalla erotettua tien pituussuun-taista osaa, jota ei liikennemerkillä ole osoitettu jalkakäytäväksi tai pyörätiek-si (TLL 2 § 3 mom.) /1/.

Liikenteen ohjaaja

Liikenteen ohjaajina toimivat poliisimies sekä (tieliikenne)asetuksella sää-dettävissä tapauksissa sotilaspoliisi ja asianomaisen viranomaisen tehtä-vään määräämät henkilöt.

Liikenteen ohjaajalla on oltava selvästi erottuva vaatetus tai tunnusmerkki. (TLL 49 §) /1/

Liikenteen ohjaajina toimivat poliisimies ja tiellä suoritettavien puolustusvoi-mien harjoitusten aikana sotilaspoliisi tai tähän tehtävään määrätty soti-lashenkilö.

Poliisi voi oikeuttaa työsuojelutarkastajan ohjaamaan liikennettä poliisin ja työsuojeluhallinnon yhdessä tiellä suorittamassa moottoriajoneuvon kuljet-tajan ajo- ja lepoaikojen valvonnassa.

Liikenteen ohjaajina toimivat myös henkilöt, jotka:

- 1) Ratahallintokeskus on määrännyt ohjaamaan liikennettä tien ja rautatien tasoristeyksessä;
- 2) kunnallinen viranomainen on määrännyt ohjaamaan liikennettä paikassa, missä raitiovaunuliikenteestä voi aiheutua vaaraa tai haittaa muulle tieliikenteelle;
- 3) liikenteen ohjauksesta vastaava viranomainen on määrännyt ohjaamaan liikennettä tiellä tai sen läheisyydessä tehtävän työn tai tutkimuksen vuoksi (TLA 2 § 2 mom. kohta 3) /2/.
- 4) Tiehallinto tai poliisi on määrännyt ohjaamaan liikennettä erikoiskuljetuksessa.
- 5) poliisi on määrännyt tilapäisesti ohjaamaan liikennettä urheilukilpailujen, kansanjuhlien, näyttelyiden tai muiden vastaavien syiden vuoksi;
- 6) poliisi, palo- tai pelastusviranomainen on määrännyt ohjaamaan liikennettä tulipalon tai muun syyn vastaavan syyn vuoksi; tai
- 7) poliisi on määrännyt ohjaamaan liikennettä lauttapaikalla, pysäköintialueella tai -laitoksessa

Muun kuin virkapukuisen poliisimiehen on liikennettä ohjatessaan käytettävä pysäytysmerkkinä pienoiskokoista liikennemerkkiä 311 (ajoneuvolla ajo kielletty). (TLA 2 § 3 mom.) /2/

Liikenteen ohjaus

Tienkäyttäjän on ensisijaisesti noudatettava poliisimiehen ja muun liikenteen ohjaajan antamaa merkkiä tai ohjetta (TLL 4 § 1 mom.) /1/.

Liikenteen ohjauslaitteella annettua ohjetta on noudatettava, vaikka se edellyttäisi poikkeamista liikennesäännöstä.

Jos liikennettä ohjataan liikennevaloin, valo-opastetta on noudatettava muulla ohjauslaitteella annetusta ohjeesta huolimatta (TLL 4 § 2 mom.) /1/.

Liikenteen ohjaamiseen

voidaan käyttää liikennemerkkejä, liikennevaloja, tiemerkintöjä ja muita liikenteen ohjauslaitteita siten kuin niistä säädetään tieliikennelainsäädännössä (TLA 3 § 1 mom.).

Tien sulkeminen

Tien tilapäisestä sulkemisesta ja liikenteen ohjauksesta tien kunnan vuoksi taikka tiellä tai sen läheisyydessä tehtävän työn vuoksi päättää se, jolla on oikeus asettaa tielle liikennemerkki (TLA 49 § 1 mom.) /2/.

Tien sulkeminen on toimenpide, jolla tie tai sen osa eristetään yleiseltä liikenteeltä. Eristäminen tapahtuu liikenteen ohjaustoimenpitein ja/tai liikenteen ohjauslaittein.

Kokonaan

Tie on suljettu kokonaan yleiseltä liikenteeltä, kun yleinen liikenne on ohjattu korvaavalle reitille ja suljetulle tielle pääsy on estetty sulkulaittein ja, jos suljetulla tieosuudella sallittua liikennettä varten sulkulaitteissa on aukko, muille ajokieltoa osoittavin liikennemerkein.

Osittain

Tie on suljettu osittain yleiseltä liikenteeltä, kun tien toinen ajokaista on suljettu työn takia liikenteeltä. Liikenne voidaan ohjata silloin esimerkiksi kaksikaistaisella tiellä tien toista kaistaa pitkin.

Ajoittain

Tie katsotaan työkohteessa ajoittain suljetuksi silloin, kun liikenteen ohjaajat tai liikennevalot pysäyttävät liikenteen molemmista suunnista tietyön vaatimasta syystä.

Suljettu alue

Suljettu alue on yleiseltä liikenteeltä eristetty alue, jolle johtavat ajotiet on suljettu portti- tai puomilaittein. Suljettuna alueena toimivalle tietyömaalle johtavat ajotiet suljetaan sulkulaittein siten, ettei ulkopuolisten harhautuminen vahingossa keskeneräiselle tielle ole mahdollista. Sulkulaitteissa oleva työmaan ajoneuvoja varten järjestetty aukko varustetaan merkillä Ajoneuvolla ajo kielletty (311), jossa on työmaan ajon salliva lisäkilpi Ei koske työmaan ajoneuvoja.

Liikenteen ohjauslaite

Liikenteen ohjauslaitteita ovat liikennemerkit, liikennevalot, tiemerkinnät, sulku- ja varoituslaitteet sekä muut liikenteen ohjauslaitteet, jotka liikenneministeriö tai tiehallinnon keskushallinto on vahvistanut käyttöön otettaviksi. (TLL 50 , TLA 3 §, 46 §, 55 §, LMP 4 luku).

Liikenteen ohjauslaitteen asettaja

Liikenteen ohjauslaitteen asettaa yleiselle tielle Tiehallinto. Kunta asettaa liikenteen ohjauslaitteen kadulle, kaavatielle, torille ja muulle vastaavanlaiselle liikennealueelle. Ennen pysyväksi tarkoitetun liikenteen ohjauslaitteen asettamista kunnan on varattava tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa, jollei asetuksella toisin säädetä (TLL 51 § 1 mom.) /1/.

Liikenteen ohjauslaitteen asettaminen

Liikenteen ohjauslaitteen asettamisella ymmärretään tieliikennelainsäädännössä asiaan liittyvää päätöksentekoa ja toimeenpanoa.

Tienpito

Tienpito käsittää tien tekemisen ja kunnossapidon (TieL 4 §), sekä niihin liittyvät suunnittelun, valvonnan ja työnjohton edellyttämät tehtävät.

Tienpitäjä

Tienpitäjä yleisellä tiellä on Tiehallinto, kaavoitetulla alueella yleensä kunta. Yksityisen tien pitäjänä on joko tiekunta tai kiinteistön omistaja. /5/

Tienkäyttäjä

Tienkäyttäjä on jokainen, joka on tiellä tai sillä olevassa ajoneuvossa (TLL 1 § 10 mom.). /1/

Tienpitotehtävä

Tienpitotehtäviä ovat kunnossapitotöiden lisäksi myös kaikki tienpitämiseksi tarvittavat suunnittelu- ja rakennustyöt mukaan lukien niihin kuuluvat valvonta- ja työnjohtotehtävät. /5/

Tienpidon liikenne

Tienpidon liikennettä on tienpitotehtävän edellyttämä tienpitotehtävään käytettävän ajoneuvon kuljettaminen tai työskentely tiealueella tai sen ulkopuolella.

5F-3 LIIKENNESÄÄNNÖT

TLL 3 § Tienkäyttäjän yleiset velvollisuudet

Tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Tienkäyttäjä ei saa tarpeettomasti estää tai häiritä liikennettä./1/

Tienkäyttäjä on jokainen, joka on tiellä tai sillä olevassa ajoneuvossa (TLL 1 § 10 mom.)/1/

Yleiset velvollisuudet tienpidon liikenteessä

Kuljettajan on tienpitoajoneuvoa kuljettaessaan:

- noudatettava ensisijaisesti yleisiä liikennesääntöjä;
- noudatettava aina olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi;
- kuljetettava ajoneuvoa niin, ettei liikennettä tarpeettomasti estetä tai häiritä eikä aiheuteta ilmeistä vaaraa;
- kuljetettava ajoneuvoa poikkeussääntöjen sallimalla tavalla tienpitotehtävässä olosuhteiden edellyttämällä tavalla tarpeellista varovaisuutta noudattaen;
- pysäytettäessä tai pysäköitäessä poikkeussääntöjen nojalla, ajoneuvon poikkeuksellisesta sijainnista ei saa aiheutua ilmeistä vaaraa tai muun liikenteen estymistä.

Tienpitoajoneuvona pidetään tässä ohjeessa kaikkia niitä ajoneuvoja, joita tienpidon eri tehtävissä käytetään.

Tienpitotehtävästä ja ajoneuvosta riippuen muulle liikenteelle aiheutuu erilaista haittaa.

Tarpeettoman haitan aiheuttamista on kuitenkin vältettävä.

Vaaran ja vahingon välttämiseksi on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta erityisesti kuljetettaessa ja pysäköitäessä ajoneuvoa poikkeussääntöjen nojalla.

Tienpitoajoneuvon kuljettamisesta, pysäyttamisestä ja pysäköinnistä poikkeussääntöjen sallimalla tavalla on erikseen säädetty tieliikennelaissa (TLL 48 § 3 ja 4 mom.).

Tienpitoajoneuvoa saa kuljettaa liikennesäännöistä poiketen silloin, kun laissa on siihen erikseen annettu mahdollisuus ja tienpitotehtävä edellyttää työn suorittamiseksi poikkeamista yleisistä liikennesäännöistä.

Tienpitoajoneuvoa ei saa pysäyttää tai pysäköidä siten, että siitä aiheutuu ilmeistä vaaraa. Jos ajoneuvo joudutaan pysäyttämään tai pysäköimään näkyydeltään rajoitettuun paikkaan, pitää liikennettä varoittaa ennalta ja liikenne ohjata käsimerkein.

Poikkeussääntöjen mukaan ajoneuvoa kuljettaessa ajoneuvon poikkeava kulku tai pysäköinti sekä ajoneuvon leveys tai pituus voi aiheuttaa vaaraa muulle liikenteelle. Ajoneuvon varoitusvalaisin/varoitusvalaisimet on tällöin pidettävä toiminnassa (AAK 51 § 3 mom.). /4/

TLL 4 § Liikenteen ohjaus

Tienkäyttäjän on ensisijaisesti noudatettava poliisimiehen ja muun liikenteen ohjaajan antamaa merkkiä tai ohjetta. Liikenteen ohjauslaitteella annettua ohjetta on noudatettava, vaikka se edellyttäisi poikkeamista liikennesäännöstä. Jos liikennettä ohjataan liikennevaloin, valo-opastetta on noudatettava muulla ohjauslaitteella annetusta ohjeesta huolimatta./1/

Tienkäyttäjän on noudatettava liikennettä koskevia merkkejä, ohjeita ja sääntöjä seuraavassa järjestyksessä:

- 1) poliisin tai muun liikenteen ohjaajan antama merkki tai ohje;
- 2) liikennevalot;
- 3) liikennemerkkit, tiemerkinnät ja muut liikenteen ohjauslaitteet;
- 4) liikennesäännöt.

Jos tienpitotehtävä edellyttää poikkeamista liikennesäännöstä, johon lainsäädännössä ei ole poikkeussääntöä, on työn aikana käytettävä erityisiä työn aikaisia liikenteen järjestelyjä, joilla muuta liikennettä varoitetaan ja varmistetaan työntekijöiden turvallisuus.

TLL 16 § 2 mom. Kohtaaminen

Kohdattaessa on ajoneuvojen välille jätettävä riittävästi tilaa. Jos ajoradalla on este, on sen ajoneuvon kuljettajan, jonka puoleisella ajoradan osalla este on, tarvittaessa pysäytettävä ajoneuvonsa antaakseen vastaan tulevan sivuuttaa paikan.

Kohtaavalle ajoneuville on jätettävä riittävästi tilaa silloinkin, kun joudutaan liikkumaan tien keskiosalla. Tämä on erityisen tärkeää tienkohdissa, joissa on puutteelliset näkemät.

TLL 16 § 3 mom. Sivuuttaminen

Tienpidossa tai vastaavassa tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä käytettävän, asianmukaisesti merkityn ajoneuvon saa sivuuttaa olosuhteet huomioon ottaen sopivimmalla tavalla noudattaen tarpeellista varovaisuutta.

Tämän säädöskohdan tuntemus autoilijoiden keskuudessa on heikko, joten tarvittaessa kohtaajien ajolinjoja on ohjattava tai näytettävä erikseen.

TLL 17 § 4 mom. Ohittaminen

Tienpidossa tai vastaavassa tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä käytettävää, asianmukaisesti merkittyä ajoneuvoa ohitettaessa saa menetellä olosuhteisiin nähden sopivimmalla tavalla tarpeellista varovaisuutta noudattaen.

Ohittamistapahtumaa voi helpottaa antamalla mahdollisuuksien mukaan lisää tilaa sille puolelle, jolta tienpitoajoneuvon kuljettaja haluaa ohittamisen tapahtuvan. Tavallisesti tarkoitukseen käytetään ajoneuvon takaosaan kiinnitettyä liikenteen jakaja -merkkiä.

TLL 19 §3 mom. Hidas ajoneuvo

Hitaasti kulkevan ajoneuvon kuljettajan on kapealla tai mutkikkaalla ajoradalla tai vastaan tulevan liikenteen ollessa vilkasta ohituksen helpottamiseksi vähennettävä nopeutta ja mahdollisuuksien mukaan annettava tietä. Hän saa tällöin tilapäisesti kuljettaa ajoneuvoa pientareella, jos se voi tapahtua vaaratta ja haitatta .

Tienpitoajoneuvoa kuljetettaessa ei saa tarpeettomasti estää tai häiritä muuta liikennettä. Hitaasti liikkuvan tienpitoajoneuvon tulee mahdollisuuksien mukaan päästää muu liikenne ohitse sopivin väliajoin ohittamiseen turvallisessa paikassa.

Tienpitotehtävää suorittavan ajoneuvon kuljettajan on omalta osaltaan pyrittävä toimimaan siten, että muu liikenne voi ohittaa tai kohdata turvallisesti.

TLL 20 § Peruuttaminen ja kääntäminen

Ajoneuvoa ei saa peruuttaa eikä kääntää tiellä, ellei se voi tapahtua vaaratta ja muita estämättä.

Peruuttamisen ja kääntämisen yhteydessä sattuneet onnettomuudet ovat yleisimpiä tienpidon onnettomuuksista. Erityinen huolellisuus ja varovaisuus sekä ajoneuvon aikeiden riittävän selvä ilmoittaminen muille tienkäyttäjille väärinkäsitysten välttämiseksi ovat tarpeen.

TLL 21 § Liikkeelle lähtö ja kaistan vaihtaminen

Kuljettaja saa lähteä liikkeelle tien reunasta, vaihtaa ajokaistaa tai muuten siirtää ajoneuvoa sivu-suunnassa vain, milloin se voi tapahtua vaaratta ja muita tarpeettomasti estämättä. /1/

Poikkeussäännökset

TLL 48 § 3 mom.

Tienpidossa tai vastaavassa tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä käytettävää ajoneuvoa saa 8-12 ja 33 §:n säännösten estämättä kuljettaa olosuhteiden edellyttämällä tavalla tarpeellista varovaisuutta noudattaen./1/

Tienpitoajoneuvoa saa kuljettaa liikennesäännöistä poiketen vain, kun seuraavat ehdot ovat voimassa:

- 1) Laissa on poikkeussäännöllä annettu siihen mahdollisuus
- 2) Olosuhteet tienpitotehtävän suorittamiseksi edellyttävät poikkeamista yleisistä liikennesäännöistä
- 3) Tarpeellisen varovaisuuden noudattamisen velvoite

Poikkeussääntöjen soveltaminen ei ole itsestään selvä oikeus tienpitoajoneuville. Laissa ovat poikkeussäännökset erikseen tiettyihin säännöksiin siitä syystä, että tienpitoon kuuluvat työt voidaan teknisesti ja järkevästi tehdä.

Tärkeä näkökohta on, että poikkeussääntöjen soveltaminen edellyttää olosuhteiden olevan sellaiset, että työtä ei voida muutoin tehdä (esim. monet kunnossapitotyöt).

Jos tällaista edellytystä ei ole, työ on tehtävä noudattaen yleisiä liikennesääntöjä.

Jos taas liikennesääntöjen vastainen ajoneuvon kuljettaminen katsotaan muutoin tarkoituksenmukaiseksi työn vuoksi muista kuin työteknisistä syistä, tienkohdassa on käytettävä työnaikaisia liikennejärjestelyjä. (Esim. kaksi ajorataisella tiellä päälylystyössä välikaistan ylityskohtien käyttö massankuljetusajoneuvojen ajomatkan lyhentämiseen.)

Kun tienpitoajoneuvoa kuljetetaan poikkeussääntöjen perusteella, muulle liikenteelle on annettava mahdollisuus väistää ja sopeuttaa ajonsa tienpitoajoneuvon kulkuun. Tienpitoajoneuvon ja sen poikkeavan kulun havaitseminen on tärkeää muulle liikenteelle. Tienpitoajoneuvon varusteisiin kuuluvia varoitusvalaisimia on pidettävä toiminnassa, kun ajoneuvon yleisistä liikennesäännöistä poikkeava kulku tai pysäköinti taikka ajoneuvon leveys tai pituus voi aiheuttaa vaaraa muulle liikenteelle. Varoitusvalaisinten oikeasta sijoittelusta, valaisintyyppistä ja riittävästä määrästä tienpitoajoneuvossa on huolehdittava ennen tienpitoajoneuvon käyttöön ottamista.

TLL 8 § Tien eri osien käyttö

Ajoneuvoa on kuljetettava ajoradalla. Jos tien oikealla puolella on piennar, jolla ajo käy haitatta päinsä, polkupyörää ja muuta moottoritonta ajoneuvoa sekä mopoa on kuitenkin kuljetettava pientareella.

Kun erityiset syyt siihen pakottavat, ajoneuvoa saa tilapäisesti kuljettaa muuallakin kuin sille tarkoitettulla tien osalla, jollei siitä aiheudu vaaraa eikä huomattavaa haittaa.

Tienpitoajoneuvoa saa poikkeussäännön mukaan kuljettaa tienpitotehtävän vaatiessa muuallakin kuin ajoradalla. Asia on auraus-, hiekoitus- ja puhdistustöiden hoitamiseksi esimerkiksi jalkakäytävien osalta selvä, mutta se on

erikseen laissa mainittu. Ajoneuvoa kuljetettaessa on noudatettava tarpeellista varovaisuutta.

TLL 9 § Ajoneuvon paikka ajoradalla

Ajoneuvoa on ajoradalla kuljetettava muu liikenne ja olosuhteet huomioon ottaen niin lähellä ajoradan oikeaa reunaa kuin turvallisuutta vaarantamatta on mahdollista. Tämä säännös ei koske ajoa yksisuuntaisella ajoradalla. Milloin kuljettajan ajosuunnassa on vähintään kaksi ajokaistaa, hänen on kuljetettava ajoneuvoa ajokaistaa tarpeettomasti vaihtamatta yleensä eniten oikealla olevalla vapaalla ajokaistalla. Edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa on vastaantulevalle liikenteelle tarkoitettulla ajokaistalla ajaminen kielletty. Kaksisuuntaisella ajoradalla oleva koroke tai muu vastaava laite on sivuutettava oikealta. /1/

Ajoradan oikeassa reunassa ajamissäännöstä poiketen tienpitoajoneuvoa saa kuljettaa aurattaessa ja suolattaessa/hiekoitettaessa myös tien keskellä. On kuitenkin huomattava, että harjanteille noustessa tai muissa näkyvyydeltään rajoitetuissa paikoissa vastaantulevan liikenteen puolelle siirrytään vain niin vähän, että kohtaava liikenne mahtuu sivuuttamaan suuremmista vaikeuksista. Kaikkien vastaantulevien taidot ja reaktiokyky eivät riitä nopeisiin väistöihin.

Useampikaistaisella tiellä vastaantulevan liikenteen puolella ajamista on vältettävä, koska tilanne on muulle liikenteelle yllättävä ja kolarin vaara on suuri. Poikkeussäännön soveltaminenkin on kyseenalaista, koska työ voidaan tehdä muutenkin.

Korokkeen vasemmalta puolelta ajaminen on muulle liikenteelle suuri yllätys. Siten on syytä ajaa vain, kun muuta liikennettä ei ole lainkaan sillä tiellä, jolla ollaan menossa.

TLL 10 § Ajoneuvojen välinen etäisyys

Etäisyys edellä kulkevaan ajoneuvoon on sovitettava sellaiseksi, ettei päälle ajon vaaraa ole, vaikka tämä ajoneuvo pysäytetään.

Taajaman ulkopuolella muuta liikennettä selvästi hitaammin ajavien moottorikäyttöisten ajoneuvojen on pidettävä toisiinsa sellaiset etäisyydet, että ohittava ajoneuvo voi vaaratta ajaa niiden väliin.

Tämän säännöksen estämättä esim. aurausta suorittavat ajoneuvot voivat porrastuksessa ajaessaan liikkua aivan peräkkäin siirtäessään lunta koko tien poikkileikkauksen leveydeltä samaan suuntaan tien reunaan. Tästä aiheutuu muille hetkellistä haittaa. Jos aura-autojen väli on pitkä, aiheuttaa niiden välillä tielle kasaantuva auravalli muille suoranaista vaaraa.

TLL 11 § Ryhmittäminen

Ajokaista kääntymistä varten on valittava hyvissä ajoin. Oikealle kääntyvän on ryhmityttävä ajoradan oikeaan reunaan. Vasemmalle kääntyvän on ryh-

mityttävä välittömästi ajoradan keskiviivan oikealle puolelle tai yksisuuntaisella ajoradalla vasempaan reunaan.

Vaikka ryhmittymissäännöistä voidaankin poiketa, on muulle liikenteelle annettava aikaa tajuta aiottu yleisistä säännöistä poikkeava ajotapa. Poikkeavaa ajotapaa tulee välttää, jos liikenne on vilkasta.

TLL 12 § Kääntyminen

Kääntyvän ajoneuvon kuljettaja ei saa aiheuttaa vaaraa tai tarpeetonta estettä muille samaan suuntaan kulkeville.

Risteyksessä on oikealle käännytessä ohjattava mahdollisimman lähelle risteävän ajoradan oikeata reunaa. Vasemmalle käännytessä on ohjattava siten, että ajoneuvo jättää risteyksen välittömästi risteävän ajoradan keskiviivan oikealla puolella tai yksisuuntaisen ajoradan vasemmalla reunalla.

Tämän poikkeussäännön vastaisena ajoneuvon kuljettamisena on oikeuskäytännössä pidetty kääntymistä yllättäen, vaikkakin suuntamerkkiä näyttäen. Samoin on tilanne vasemmalle kääntymisessä näkemiltään erittäin rajoitetuissa paikoissa, esim. notkon pohjalla. Poikkeussäännön edellyttämä tarpeellisen varovaisuuden noudattamisen ehto ei täyty tällaisissa tapauksissa, joten ajoneuvoa on kuljetettava perussäännöstä poikkeamatta tai käytettävä työnaikaisista liikenteenjärjestelyistä annettuja periaatteita.

TLL 33 § Pihakadulla ajaminen

Pihakadulla saa kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa vain kadun varrella olevalle kiinteistölle tai merkitylle pysäköintipaikalle ajoa varten. Pysäköinti pihakadulla on sallittu vain merkityllä pysäköintipaikalla.

Ajonopeus pihakadulla on sovitettava jalankulun mukaiseksi eikä se saa ylittää 20 km/h. Pihakadulla ajoneuvon kuljettajan on annettava jalankulkijalle esteetön kulku.

Tienpidon edellyttämät työt tehdään myös pihakadulla. Tienpitoajoneuvon liikkuminen sovitetaan muuhun liikenteeseen niin, ettei se aiheuta vaaraa eikä tarpeetonta haittaa.

Poikkeussäännökset moottori- ja moottoriliikennetiellä

TLA 9 § 2 mom.

Tienpidossa tai vastaavassa tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä käytettävän ajoneuvon kuljettaja saa poiketa 4-8 §:n säännöksistä olosuhteiden edellyttämällä tavalla ja tarpeellista varovaisuutta noudattaen. /2/

Poikkeussäännöksellä sallitaan tienpitoajoneuvon kuljettaminen moottoritien kaikissa osissa työn vaatimalla tavalla. Vaikka poikkeussäännös sallii ajamisen myös ajoratojen välikaistan ylityskohtien kautta, niiden käyttöä kunnossapidon tarkoituksiin tulee välttää vilkkaan liikenteen aikana. Tämä pätee

erityisesti sellaisiin ylityskohtiin, jotka ovat niin kapeita, ettei esimerkiksi aurasauto mahdu siihen ulottumatta ohituskaistalle. Aurasreittien suunnittelussa ylityskohtien käyttöä kääntöpaikkoina tulee välttää.

Työskentely liikennesuuntaa vastaan moottori- ja moottoriliikennetiellä on kielletty. Kaikki moottori- ja moottoriliikennetiellä tapahtuva työskentely on suunniteltava erityisen huolellisesti. Kaikkia normaalin kunnossapidon lisäksi tehtäviä töitä varten on harkittava tehostettuja työ- ja liikenneturvallisuuden varmistamistoimenpiteitä, kuten varoitusajoneuvon käyttöä tai erityisten työaikaisten liikennejärjestelyjen käyttöä tehtävän aikana.

Erityisen vaarallista muun liikenteen kannalta on työskentely kaksi ajorataisen tien ohituskaistalla. Työskentelyajankohta ja turvallisuuden varmistavat tarkoituksenmukaiset toimenpiteet on harkittava työkohtaisesti.

Poikkeussäännökset pysäyttämässä ja pysäköinnissä

TLL 48 § 4 mom.

Ajoneuvon, jota käytetään tienpidossa tai vastaavassa tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä, liikennevalvonnassa tai poliisin, rajavartiolaitoksen taikka tullin virkatehtävissä, saa 26-28 §:n säännösten estämättä tilapäisesti pysäyttää tai pysäköidä tehtävän vaatimalla tavalla edellyttäen, ettei liikennettä ilmeisesti vaaranneta.

Tienpitoajoneuvon pysäyttäminen tai pysäköinti ei saa aiheuttaa ilmeistä vaaraa. Tämän poikkeussäännön mukaan myös suunnittelu-, valvonta- ja työnjohtotehtävissä käytettävät henkilö- ym. autot saadaan tilapäisesti pysäyttää tai pysäköidä tehtävän vaatimalla tavalla edellyttäen, ettei liikennettä ilmeisesti vaaranneta.

Jos ajoneuvo joudutaan pysäköimään näkyvyydeltään rajoitettuun paikkaan siten, että ohittava liikenne joutuu käyttämään vastaantulevien kaistaa, pitää liikennettä varoittaa ennalta ja liikenne ohjata käsimerkein.

Tienpidossa olevaa ajoneuvoa ei saa pysäyttää eikä pysäköidä poikkeussääntöihin vedoten yleisistä liikennesäännöistä poiketen, ellei tehtävä sitä edellytä, kuten esimerkiksi ajoneuvon laitteiden toiminnan rutiininomainen tarkistaminen tai työnjohdon paikalle saapuminen lisäohjeiden antamista varten. Näissä tilanteissa pysäyttämisen ja pysäköinnin on tapahduttava turvallisessa paikassa. Moottori- ja moottoriliikennetiellä pysäyttäminen ja pysäköinti tämäntapaisesta syystä on sallittu kuitenkin tien oikeanpuoleisella pientareella.

Varoitusvalaisimia käytetään vain jos pysäköinti voi aiheuttaa vaaraa muulle liikenteelle tai niiden käyttö on tarpeellista työkohteesta varoittamiseen.

Ruoka- ja kahvitaukojen ajaksi ajoneuvo tulee ensisijaisesti pysäköidä säännösten mukaisesti tielle tai sen ulkopuolelle.

TLL 26 § Pysäyttäminen ja pysäköinti

Ajoneuvon saa tiellä pysäyttää tai pysäköidä vain oikealle puolelle. Yksisuuntaisella tiellä on pysäyttäminen ja pysäköinti myös vasemmalle puolelle tietä sallittu. Ajoneuvo on pysäytettävä tai pysäköitävä tien suuntaisesti ja mahdollisimman kauas ajoradan keskeltä. /1/

Tienpitoajoneuvoa koskevat erityismääräykset**TLA 52 § 3 mom.****Poikkeukset/ ei poikkeusta**

Tienpidossa tai vastaavassa tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä käytettävän ajoneuvon kuljettaja saa olosuhteiden edellyttämällä tavalla tarpeellista varovaisuutta noudattaen poiketa liikenteen ohjauslaitteella osoitetusta muusta kuin väistämisvelvollisuutta tai nopeusrajoitusta osoittavasta kiellostä, rajoituksesta tai määräyksestä. Hän ei kuitenkaan saa ohittaa punaista valoa näyttävää liikenneopastinta. /2/

- Väistämisvelvollisuudesta annetuista säädöksistä ei ole poikkeusta tienpitoajoneuvoilla.
- Nopeusrajoituksen noudattamisen säädöksestä ei ole poikkeusta.
- Koskaan ei saa ohittaa ajosuunnassa punaista valoa näyttävää liikennevalo-opastinta.

TLL 27 § ja 28 § Pysäyttämistä ja pysäköintiä koskevat kiellot

Ajoneuvoa ei saa pysäyttää eikä pysäköidä sellaiseen paikkaan eikä siten, että siitä aiheutuu vaaraa tai että liikenne tarpeettomasti estyy tai häiriytyy.

Poikkeuksetta noudatettavat liikennesäännöt

Tienpitotehtävässä on aina noudatettava seuraavia liikennemerkkejä:

Väistämisvelvollisuus kohdattaessa (222);

Väistämisvelvollisuus risteyksessä (231);

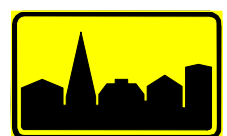
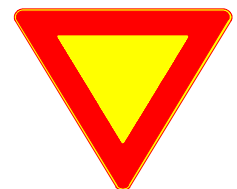
Pakollinen pysäyttäminen (232);

Nopeusrajoitus (361);

Nopeusrajoitusalue (363);

Taajama (571) (= 50 km/h nopeusrajoitus);

Pihakatu (573) (= 20 km/h nopeusrajoitus).

Liikennesäännöt suljetulla alueella

TLL 5 § 1 mom. Liikenne suljetulla tai tien ulkopuolisella alueella

Moottorikäyttöistä ajoneuvoa tien ulkopuolella kuljetettaessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. /1/

Suljetulla tai tien ulkopuolisella alueella ajoneuvoa kuljetettaessa tulee noudattaa liikennesääntöjä olosuhteiden edellyttämällä tavalla.

Suljetulla tai tien ulkopuolisella alueella tieliikennelainsäädäntö ei ole voimassa. Ajoneuvojen varusteita koskevat määräykset on ensisijaisesti esitetty työturvallisuuslainsäädännössä /7/, /13/

Suljetulla tai tien ulkopuolisella alueella liikennöinti ei aiheuta poikkeusta polttoaineen verotuskäytäntöön eikä ajoneuvon liikennevakuutuskäytäntöön. /9/, /17/

Räjäytys- ja louhintatyömaalla liikenne on järjestettävä noudattaen räjäytys- ja louhintatyömaiden järjestelyistä erikseen annettuja ohjeita. /7/

TLA 49 § 1 mom. Sulkemisesta päättäminen

Tien tilapäisestä sulkemisesta ja liikenteen ohjauksesta tien kunnon vuoksi taikka tiellä tai sen läheisyydessä tehtävän työn vuoksi päättää se, jolla on oikeus asettaa tielle liikennemerkki.

TLL 51 § 1 mom. Liikenteen ohjauslaitteen asettaja

Liikenteen ohjauslaitteen asettaa yleiselle tielle Tiehallinto. Kunta asettaa liikenteen ohjauslaitteen kadulle, (rakennus)kaavatielle, torille ja muulle vastaavanlaiselle liikennealueelle. Ennen pysyväksi tarkoitetun liikenteen ohjauslaitteen asettamista kunnan on varattava poliisille tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa, jollei asetuksella toisin säädetä. /1/

Suljetun alueen muodostaminen

Suljettu alue on yleiseltä liikenteeltä eristetty alue, jolle johtavat ajotiet on suljettu portti- tai puomi-laittein. Suljettuna alueena toimivalle tietyömaalle johtavat ajotiet suljetaan sulkulaittein siten, ettei ulkopuolisten harhautuminen vahingossa keskeneräiselle tielle ole mahdollista. Sulkulaitteissa oleva työmaan ajoneuvoja varten järjestetty aukko varustetaan merkillä Ajoneuvolla ajo kielletty (311), jossa on työmaan ajon salliva lisäkilpi Ei koske työmaan ajoneuvoja.

Tien sulkeminen

Tien sulkeminen on toimenpide, jolla tie tai sen osa eristetään yleiseltä liikenteeltä. Eristäminen tapahtuu liikenteen ohjaustoimenpitein ja/tai liikenteen ohjauslaittein.

Kokonaan

Tie on suljettu kokonaan yleiseltä liikenteeltä, kun yleinen liikenne on ohjattu korvaavalle reitille ja suljetulle tielle pääsy on estetty sulkulaittein ja, jos suljetulla tieosuudella sallittua liikennettä varten sulkulaitteissa on aukko, muulle liikenteelle ajokieltoa osoittavin liikennemerkein.

Osittain

Tie on suljettu osittain yleiseltä liikenteeltä, kun tien osa on suljettu työn takia liikenteeltä. Liikenne voidaan ohjata silloin esimerkiksi kaksikaistaisella tiellä tien toista kaistaa pitkin.

Ajoittain

Tie katsotaan ajoittain suljetuksi silloin, kun liikenteen ohjaajat tai liikennevalot pysäyttävät liikenteen molemmista suunnista tietyön vaatimasta syystä.

Tien ylittäminen maansiirtokuljetuksiin käytettävillä ajoneuvoilla

Tie katsotaan ylityksen aikana suljetuksi alueeksi, kun liikenteen ohjaajat tai liikennevalot pysäyttävät liikenteen molemmista ajosuunnista samanaikaisesti.

Tällöin kuljetuksissa tien ylitse voidaan menetellä kuten kuljetuksissa suljetulla alueella.

TLA 50 § 1 mom. Tietyön merkitseminen

Kun tiellä tai tienosalla tehdään työtä, joka saattaa vaarantaa liikennettä, on tällainen tie tai tienosa varustettava asianmukaisin liikennemerkein. Työntekijän on tällöin käytettävä varusteita, joissa on selvästi erottuvia värejä, ja milloin työtä tehdään pimeässä tai hämärässä, heijastavaa materiaalia. Milloin olosuhteet sitä edellyttävät, on tällainen tie tai tienosa pidettävä kokonaan tai osittain suljettuna. Työn suorittajan on lisäksi varustettava tällainen tie tai tienosa säännösten ja määräysten mukaisin sulkulaittein ja merkkivälinein. /2/

Yksityisen tien käyttö maansiirtokuljetuksiin

Yksityistä tietä voidaan käyttää suljetun alueen tapaan maansiirtokuljetuksiin omistajan luvalla. Käytön edellytyksenä on, että tiellä sovitaan käytettävistä liikenteen järjestelyistä siten, että suljetun alueen ehdot täytetään (edellyttää mm. suljettavan puomin käyttöä).

Ennen yksityisen tien käyttöön ottoa pidetään katselmus tien ja sen laitteiden, kuten siltojen ja rumpujen kunnon tarkistamiseksi. Samalla sovitaan tarvittavista toimenpiteistä.

Luovutettaessa yksityinen tie työmaakäytöstä pidetään loppukatselmus. Tien pitää olla vähintään samassa kunnossa kuin se oli käyttöön otettaessa.

5F- 4 TIENPITOAJONEUVO JA SEN VARUSTEET

Yleiset määräykset

TLL 83 § 1 mom.

Liikenteessä käytettävän ajoneuvon on oltava rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen ja ajoneuvoja koskevien säännösten ja määräysten mukainen. Ajoneuvon rakenne, varusteet ja ulkopuolinen muoto eivät saa aiheuttaa vaaraa muille tiellä liikkuville (989/92) /1/.

TLL 83b § 3 ja 4 mom. Nopeusmittari, ajopiirturi, valmistenumero, valmistajan kilpi

Autossa, liikennetraktorissa ja moottoripyörässä on oltava nopeusmittari tai ajopiirturi. Moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ja sen perävaunussa tulee olla valmistenumero. Autossa ja sen perävaunussa tulee lisäksi olla valmistajan kilpi.

Vaatus valmistenumerosta koskee kuitenkin vain 1.1.1994 tai sen jälkeen käyttöön otettavaa perävaunua.

Tiellä käytettävän tienpitoajoneuvon ja sen varusteiden on pääasiallisesti täytettävä kaikki ajoneuvoja koskevat säännökset ja määräykset.

Tarkemmat säännökset moottorikäyttöisille ajoneuvoille ja niiden varusteille on esitetty asetuksessa ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista (AARV 1256/92) luvuissa 6-16.

TLL 84 § 1 mom. Rekisteröinti ja katsastus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen kytkettäväksi soveltuvan hinattavan ajoneuvon käyttö liikenteessä on kielletty, jollei sitä ole katsastettu ja asianmukaisesti ilmoitettu rekisteröitäväksi. Asetuksella voidaan säätää poikkeuksia katsastus- ja rekisteröintivelvollisuudesta ./1/

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Rekisteröintivelvollisuus ei koske:

- a) muuta maastoajoneuvoa kuin moottorikelkkaa;
- b) sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettua tai varustettua moottorityökonetta eikä kävellen ohjattavaksi tarkoitettua traktoria ja vastaavaa moottorityökonetta;
- c) perävaunua, joka on tarkoitettu kytkettäväksi moottoripyörään, L₅ -luokan ajoneuvoon, mopoon, L₂ -luokan ajoneuvoon, traktoriin, moottorityökooneeseen tai maastoajoneuvoon;
- d) hinattavaa laitetta;

e) rekeä

(A ajoneuvojen rekisteröinnistä 8 § 1 mom.) /6/.

Rekisteröintivelvollisuus ei koske myöskään maansiirtoautoa, jota ei masansa ja mittojensa puolesta voida rekisteröidä eikä hyväksyä käytettäväksi tiellä yleisessä liikenteessä.

Louheen kuljetusajoneuvo

Rljo 13 § (Räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeet 410/86)

Räjäytys- ja louhintatyössä käytettävien ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden on oltava käyttötarkoitukseensa sopivia, riittävän lujarakenteisia ja siten suojattuja, etteivät ne aiheuta vaaraa käyttäjilleen eivätkä muille työmaalla oleville.

Koneiden ja laitteiden säännöllisen huollon, tarpeellisten korjaustoimenpiteiden ja vastaavien keinojen avulla on huolehdittava siitä, etteivät ne aiheuta tarpeettomasti melua, tärinää tai ilman epäpuhtauksia. /7/

Räjäytys- ja louhintatyössä käytettävien ajoneuvojen ja työkoneiden on täytettävä jäljempänä esitetyt yleiset vaatimukset.

Ajoneuvossa, jota käytetään louheen kuljetukseen, tulee kuljettajan suojana putoavia kiviä vastaan olla suojakatos, jona voi toimia myös lavan etureunan jatke (Standardin SFS 4986/17.11.83 määräysten mukainen). Ainoastaan tilapäisesti saadaan louhetta kuljettaa ilman standardin mukaista kattosuojasta.

Rljo 13 § Louheajoneuvon jarrut

Kuormauskone ja kuljetusajoneuvo on varustettava vähintään kaksipiirisellä käyttöjarrulla ja seisontajarrulla. Käyttöjarrun on kyettävä luotettavasti pysäyttämään kuormattu kone tai ajo-neuvo ja seisontajarrun pitämään ne kuormineen paikoillaan niissä käyttöolosuhteissa, joihin kone tai ajoneuvo on tarkoitettu /7/.

Rljo 90-92 § Tarkastukset

Käyttöönotto- ja kunnossapitotarkastuksen suorittajan on oltava työnantajaa edustava henkilö, jolla on tehtävän edellyttämä asiantuntemus. Konetta tai laitetta tarkastettaessa on sen kuljettajan tai käyttäjän oltava tarkastuksessa mukana /7/.

Rekisteröimättömien ajoneuvojen, kuormauskoneiden ja niitä vastaavien laitteiden rakenne ja kunto on työmaalla ennen niiden käyttöönottoa tarkastettava. Räjäytys- ja louhintatyössä on työn aikana ajoittain, mikäli mahdollista ainakin kerran viikossa, tarkastettava kyseisten ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden kunto.

Traktori ja moottorityökone

Traktoreita ja moottorityökoneita koskevat määritelmät on esitetty kohdassa 5F-2.

Tienpitoon rakennetut moottorikäyttöiset ajoneuvot, jotka eivät ole autoja tai traktoreita ovat moottorityökoneita. Niitä ovat esimerkiksi tiehöylät, kaivukoneet, kuormaajat, puskukoneet, asfaltinlevittimet,

Tarkemmat määräykset, jotka koskevat traktoreiden ja moottorityökoneiden rakennetta ja varusteita ilmenevät AARV 9 luvusta.

Hinattava ajoneuvo

Hinattavia ajoneuvoja ovat hinattavat laitteet ja perävaunut. Hinattavien ajoneuvojen määritelmät on esitetty kohdassa 5F-2.

Auton perävaunun rakennetta ja varusteita koskevat määräykset ilmenevät AARV 13 luvusta.

Traktorin ja moottorityökoneen perävaunun rakennetta ja varusteita koskevat määräykset ilmenevät AARV 15 luvusta.

Hinattavien laitteiden rakennetta ja varusteita koskevat määräykset ilmenevät AARV 16 luvusta.

Kytkeminen ja hinaaminen

AARV 43 § Hinauslaitteet

1. Autossa tulee edessä olla hinauslaite tai kiinnityskohta hinaustankoa tai -köyttä varten. M₁-luokan ajoneuvossa, kuorman vetämiseen sopimatonta ajoneuvoa lukuun ottamatta, tulee olla hinauslaite tai kiinnityskohta myös takana.
2. Hinauslaitteen tai kiinnityskohdan tulee kestää veto- ja puristusvoima, joka vastaa puolta ajoneuvon suurimmasta teknisesti sallitusta massasta.
3. Hinauslaitteen tai hinaustangon kiinnityskohdan katsotaan täyttävän 2 momentissa tarkoitetut vaatimukset, jos se on moottoriajoneuvojen hinauslaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 77/389/ETY mukainen, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 96/64/EY.

AARV 43b § (754/99) Vetolaitteet

1. N₃-luokan ajoneuvossa, jota ei ole varustettu perävaunun vetokytkimellä tai -pöydällä, tulee olla takana vetopalkki vetokoukun kiinnittämistä varten. Vetopalkissa tulee olla standardin ISO 3584 mukainen rei'itys. Vetopalkkia ei vaadita autossa, joka on varustettu takalaitanosturilla tai vetokoukun asentamisen estävällä laitteella.

2. Varsinaisen perävaunun vetoon tarkoitetun vetokytkimen tulee olla auton pituusakselilla. Puoliperävaunun vetopöydän kääntöpisteen tulee sijaita auton pituusakselilla, taka-akselin tai telin kuormituspisteessä tai sen etupuolella.
3. Perävaunun vetolaite tulee kiinnittää luotettavasti auton runkoon tai siihen kiinnitettyihin rakenteisiin tai laitteisiin. O₁- ja O₂-luokan keskiakseliperävaunun vetokoukun saa kuitenkin kiinnittää myös auton koriin valmistajan ilmoittamiin kiinnityspisteisiin. Tuki- ja veto-laitteiden sijoittaminen kuormalavalle on sallittu vain kevyissä tilapäisissä rakennus-rautojen ja vastaavan pitkän tavarankuljetuksissa, jolloin kiinnityspiste saa olla taka-akseliston takapuolella.
4. Perävaunun vetoon tarkoitetun vetolaitteen tulee vastata moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen mekaanisista kytkentälaitteista sekä niiden kiinnittämisestä kyseisiin ajo-neuvoihin annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (94/20/EY) tai E-säännön n:o 55 ja, jos kyseessä on lyhyt-kytkentälaitte, E -säännön n:o 102 vaatimuksia. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat säännökset vetokytkimen kiinnitykseen tarkoitetun vetopalkin lujuudesta ja hyväksymisestä.

AAK 31 § (560/99) Yleiset hinattavan ajoneuvon kytkentää koskevat ehdot

1. Moottorikäyttöiseen ajoneuvoon saa kerrallaan olla kytkettynä vain yksi hinattava ajoneuvo, jollei tästä pykälästä, 32 §:n 3 momentista tai 35 §:n 4 momentista muuta johdu.
2. Ajoneuvoyhdistelmässä tulee massan jakautumisen olla sellainen, ettei hinattavan ajoneuvon kytkentämassa ylitä kytkentäsääntöjen sallimaa enimmäismäärää (AAK 32 §).
3. Ajoneuvoyhdistelmässä tulee vetävän ja hinattavan ajoneuvon välisten kytkinlaitteiden olla tarkoituksenmukaiset ja luotettavat sekä ajoneuvon kytkinlaitteiden valmistajan kyseiseen käyttöön ja kuormitukselle tarkoittamat.
4. Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen kytkettävän hinattavan ajoneuvon tulee olla leveytensä, pituutensa ja muiden kytkentämittojensa sekä jarru- ja sähköjärjestelmiensä samoin kuin muiden kytkentälaitteidensa puolesta sopivia toisiinsa kytkettäviksi.
5. Nähtävyyksiin ja yleisötilaisuuksiin tutustuvien henkilöiden perävaunukuljetuksissa saa kuitenkin autoon tai traktoriin olla kytkettynä kaksi tai useampia perävaunuja. <ajoneuvoyhdistelmän pituus saa olla enintään 25,25 m ja perävaunujen yhteinen kytkentämassa enintään kolme kertaa vetävän ajoneuvon omamassan suuruinen.

AARV 219 § Vetolaitteet; auton perävaunu

1. Perävaunun vetosilmukan, vetotapin, vetopöydän tai vetokytkimen tulee sijaita perävaunun pituusakselilla.

2. Vetoaisa saa olla pituudeltaan säädettävä, jolloin siinä tulee olla luotettavat lukituslaitteet. Sen tulee olla kaikissa käyttöasennoissa hyväksytty siihen kohdistuville kuormille. Milloin pituuden muuttaminen tapahtuu hydraulisella tai vastaavalla laitteistolla, on sen käyttö-voima rajoitettava siten, ettei vetolaitteisiin kohdistu turvallisuutta vaarantavaa kuormitusta.
3. Perävaunun vetosilmukan, -aisan ja -tapin tulee vastata direktiivin 94/20/EY tai E-säännön n:o 55 ja, jos kyseessä on lyhytkytkentälaitte, E -säännön n:o 102 vaatimuksia. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat säännökset vetoaisan lujuudesta ja hyväksymisestä, milloin vetoaisa on tarkoitettu käytettäväksi etutelillä varustetussa perävaunussa.
4. Perävaunuun asennettavaan vetokytkimeen, -pöytään ja -palkkiin sovelletaan lisäksi soveltuvien osien, mitä auton vetolaitteista säädetään.

AARV 246 § Vetolaitteet; traktorin ja moottorityökoneen perävaunu

1. Traktorin ja moottorityökoneen perävaunun vetolaitteiden tulee olla kestävät ja tarkoituksenmukaiset. Niiden tulee olla varustetut tahattoman avautumisen estävällä laitteella.
2. Traktorin perävaunun kytkentälaitteen tulee olla kytkettävissä EY-direktiivin 89/173/ETY vaatimuksia vastaavaan traktorin kytkentälaitteeseen.

AARV 259 § Vetolaitteet; hinattavat laitteet

1. Hinattavan laitteen vetolaitteiden tulee olla kestävät ja tarkoituksenmukaiset. Vetoautossa olevan vetolaitteen tulee olla varustettu tahattoman avautumisen estävällä laitteella.
2. Kytkinlaitteiden sijoituksen, mitoituksen ja lujuuden osalta noudatetaan, mitä laitetta vetävän moottorikäyttöisen ajoneuvon ja vastaavan perävaunun vetolaitteista säädetään.

AAK 14 § Ajoneuvon hinaaminen

1. Hinattaessa köyttä tai tankoa käyttäen ajoneuvoa, jota ei voi tai saa kuljettaa sen omalla voimakoneella, tulee ajoneuvojen välin olla vähintään kolme ja enintään kuusi metriä. Köyden tai tangon keskiosaan on kiinnitettävä selvästi näkyvä lippu. Ajoneuvoa, jonka jarrut ovat epäkunnossa, saa hinata vain tankoa tai puomia taikka apuvaunua käyttäen ja ajoneuvoa, jonka ohjaus on epäkunnossa, vain apuvaunun avulla tai hinauspuomin varaan nostettuna.
2. Kahden ajoneuvon samanaikainen hinaaminen samalla vetävällä ajoneuvolla on kielletty. Hinattavana oleva ajoneuvo ei ilman pakottavaa syytä saa olla vetävää ajoneuvoa painavampi. Hinattavana olevan ajoneuvon kuljettajalla tulee olla tällaisen ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttava ajokortti.

Alleajosuojat

AARV 43c § (280/2001) Etualleajosuoja

1. N₂ - ja N₃ -luokan ajoneuvon tulee olla rakennettu tai varustettu erityisesti M₁ - ja N₁ -luokan ajoneuvojen suojaamiseksi edestä tapahtuvassa törmäyksessä alleajolta. Alleajosuojan tulee vastata moottoriajoneuvojen etualleajosuojaukseen koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä ja neuvoston direktiivin 70/156/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/40/EY vaatimuksia tai E-säännön n:o 93 sellaisen version vaatimuksia, joka vastaa mainittua direktiiviä.

2. Etualleajosuojaa ei kuitenkaan vaadita:

a) ajoneuvossa, jossa korin, alustan tai autoon kiinteästi kuuluvan osan tai laitteen rakenne ja sijainti täyttävät etualleajosuojaukselle asetetut vaatimukset;

b) N₂ - ja N₃ -luokan maastoajoneuvoissa; eikä

c) ajoneuvossa, jossa sen käyttötarkoituksesta johtuen etualleajosuojaukseen ei voida käyttää.

AARV 44 § (280/2001) Alleajosuoja takana

1. M- ja N-luokan ajoneuvossa tulee olla takapuskuri tai vastaava laite erityisesti M₁- ja N₁-luokan ajoneuvojen suojaamiseksi takaa tapahtuvassa törmäyksessä alleajolta. Alleajosuojan tulee vastata moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen polttoainesäiliöitä ja alleajosuojia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 70/221/ETY vaatimuksia, sellaisina kuin ne ovat muutettuina komission direktiiveillä 79/490/ETY, 81/333/ETY ja 97/19/EY, tai E-säännön n:o 58 sellaisen version vaatimuksia, joka vastaa mainittuja direktiivejä.

2. Alleajosuojaa takana ei kuitenkaan vaadita:

a) autossa, jossa korin, alustan tai autoon kiinteästi kuuluvan osan tai laitteen rakenne ja sijainti täyttävät alleajosuojalle asetetut vaatimukset;

b) M₁-, M₂-, M₃- ja N₁-luokan ajoneuvossa, jonka korirakenteen takaosan korkeus kuormittamattomana tien pinnasta on enintään 0,55 metriä enintään 0,20 metriä auton leveyttä pienemmältä leveydeltä ja enintään 0,45 metrin etäisyydellä ajoneuvon takapäältä;

c) puoliperävaunun vetoautossa;

d) sellaisessa erityiseen tehtävään tarkoitettussa N-luokan ajoneuvossa, jota saa tiellä käyttää vain sen siirtämiseksi työmaalta toiselle;

e) sellaisessa puutavaran tai pitkän tavaran kuljetukseen tarkoitettussa autossa, jossa ei ole korirakennetta;

- f) N₂- ja N₃-luokan maastoajoneuvossa;
- g) muilla vaihtokorilaitteilla kuin jalkalavalaitteilla varustetussa autossa; eikä
- h) muussa autossa, jossa alleajosuojat olennaisesti vaikeuttaa auton tai sen laitteiden käyttöä.

AARV 45 § Sivusuojat

1. N₂- ja N₃-luokan auton tulee olla siten rakennettu tai varustettu, että suojattomien tien-käyttäjien vaara auton sivujen alle kaatumiseen ja pyörien alle joutumiseen on mahdollisimman vähäinen. Sivusuojauksen tulee vastata EY:n neuvoston moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sivusuojia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä antaman direktiivin (89/297/ETY) tai E-säännön n:o 73 vaatimuksia.
2. Jos auton sivut on siten suunniteltu tai varusteltu, että niiden muoto ja osien ominaisuudet yhdessä täyttävät 1 momentissa tarkoitetun EY-direktiivin tai E-säännön vaatimukset, voidaan auton rakenteen katsoa korvaavan sivusuojat.
3. Erityistä sivusuojaa ei vaadita:
 - a) puoliperävaunun vetoautossa;
 - b) joka pyörävetoisessa N₂G- ja N₃G-luokan autossa; eikä
 - c) autossa, joka on suunniteltu ja rakennettu erityiskäyttöön ja johon ei ole käytännössä mahdollista asentaa sivusuojasta.

Liukuesteet

AAK17 § Liukuesteiden käyttö auton ja siihen kytketyn hinattavan ajoneuvon renkaissa

1. Auton ja siihen kytketyn hinattavan ajoneuvon renkaat saa varustaa nastoin, lumiketjuin tai vastaavin liukuestein, jotka eivät oleellisesti vahingoita tien pintaa. Nastarenkaita saa käyttää marraskuun 1 päivästä maaliskuun 31 päivään tai toista pääsiäispäivää ensinnä seuraavaan maanantaihin, myöhemmän näistä päivämääristä ollessa määräävä. Muunakin aikana nastarenkaita saa käyttää hälytysajoneuvossa, puolustusvoimien käytössä olevassa maastokäyttöön tarkoitetussa autossa ja perävaunussa, tienpitoon käytettävässä autossa ja perävaunussa sekä hinausautossa. Nastarenkaita saa käyttää muuna aikana myös auton tai hinattavan ajoneuvon kauppaan, korjaukseen tai katsastukseen liittyvissä tilapäisissä siirroissa sekä kaikissa autoissa ja hinattavissa ajoneuvoissa, milloin sää tai keli sitä edellyttää.
2. Kokonaismassaltaan yli 0,75 tonnin ja enintään 3,5 tonnin perävaunussa (O₂-luokka) on käytettävä nastarenkaita, jos vetoautossa on sellaiset.

3. Käytettäessä nastarenkaita henkilö- tai pakettiautossa (M₁- ja N₁- luokka) tai kokonais-massaltaan enintään 3,5 tonnin perävaunussa (O₁ - ja O₂- luokka) taikka erikoisautossa on nastarenkaat, paripyörien toisia pyöriä lukuun ottamatta, asennettava ajoneuvon kaikkiin pyöriin. Ajoneuvon eri renkaissa saavat nastamäärät poiketa enintään 25 prosenttia ajoneuvon sen renkaan nastamäärästä, jossa nastoja on eniten.
4. Milloin autossa tai siihen kytketyssä hinattavassa ajoneuvossa rengasvaurion johdosta joudutaan tilapäisesti käyttämään vararengasta, siihen ei sovelleta tämän pykälän säännöksiä. Ajoneuvoa on tällöin kuitenkin kuljetettava erityistä varovaisuutta noudattaen.
5. Käytetyssä henkilöautonrenkaassa ja kevyessä kuorma-autonrenkaassa saa nastan ulkonema olla enintään 2,0 mm. Käytetyssä kuorma-autonrenkaassa saa nastan ulkonema olla enintään 2,5 mm.
6. Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikkö voi myöntää yksittäiselle ajoneuvolle poikkeuksen 1 momentin nastarenkaiden sallittua käyttöaikaa koskevasta säännöksestä.

AAK 19 § Traktorin, moottorityökoneen, maastoajoneuvon ja niiden perävaunun liukuesteet

Traktorin, moottorityökoneen, maastoajoneuvon ja niiden perävaunun renkaat ja telaketjut saa varustaa nastoin, lumiketjuin tai vastaavin liukuestein, jotka eivät oleellisesti vahingoita tien pintaa.

Henkilökuljetukset

TLL 87 § 2 mom. Henkilökuorma

Ajoneuvossa tai ajoneuvoyhdistelmässä ei saa kuljettaa enempää henkilöitä kuin ajoneuvolle sallittu henkilökuorma sallii, ellei tästä erikseen toisin säädetä.

AAK 38 § 1 mom. Autolla

1. Autossa saa olla kuljettajan lisäksi enintään rekisteriin merkityn henkilöluvun mukainen määrä matkustajia. (Poikkeukset kohdissa 2, 3 ja 4)

AAK 40 § Traktorilla ja moottorityökoneella

Traktoriin ja moottorityökoneeseen saa kuljettajan lisäksi ottaa kuljetettavaksi enintään kaksi henkilöä, jos näille on järjestetty kiinteät, turvalliset pyöriillä varustettujen maatalous- ja metsätraktoreiden matkustajan istuimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun EY:n neuvoston direktiivin (76/763/ ETY) mukaiset istuimet. Henkilöt eivät saa haitata näkyvyyttä eivätkä muutoinkaan ajoneuvon kuljettamista.

AAK 41 § Maastoajoneuvolla

1. Henkilökuljetuksesta moottorikelkalla on voimassa soveltuvin osin mitä 39 §:ssä säädetään henkilökuljetuksesta moottoripyörällä (AAK 39 §).
2. Henkilökuljetukseen muulla moottorireellä kuin moottorikelkalla ja maastovaunulla sovelletaan vastaavaan käyttötarkoitukseen rakennetun auton henkilökuljetusta koskevia säännöksiä.

AAK 43 § Kuorma- ja pakettiauton tavaratilassa

1. Kuorma- ja pakettiauton (N-luokat) tavaratilassa tai kuormalavalla saa kuljettaa kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen tarvittavaa apuväkeä määräpaikalle ja takaisin sekä työnantajan toimesta työntekijöitä, jos auto on varustettu katsastuksessa hyväksytyin is-tuimin ja penkein. Jos autossa on AARV 63 § 1 momentissa tarkoitetut istuimet, saa umpinaisessa tavaratilassa kuljettaa muitakin henkilöitä.
2. Kuorma-autoa (N₂ - ja N₃ -luokka), jonka kuormalavalla ei ole istuimia tai penkkejä, saa käyttää tilapäisesti penkinpainajaisajoihin tai vastaaviin muihin tilaisuuksiin liittyviin kuljetuksiin edellyttäen, että auton kuljettajalla on vähintään kahden vuoden ajokokemus kuorma-autolla toisen palveluksessa tai luvanvaraisen liikenteen harjoittajana.
3. Kuorma- ja pakettiauton (N-luokat) tavaratilassa, jossa ei ole istuimia eikä penkkejä, saa kuljettaa kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen tarvittavaa apuväkeä määräpaikalle ja takaisin.
4. Kuorma- ja pakettiautoa ei saa, jollei tieliikennelain 57 §:stä muuta johdu, käyttää muihin kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettuihin henkilökuljetuksiin. Kuitenkin on tällaisen auton kuljettajalla oikeus säälittävissä tapauksissa ottaa tien varrelta kuljetettaviksi henkilöitä, edellyttäen, että kuljetus voi tapahtua turvallisesti.

TLL 57 § Yleinen auttamisvelvollisuus

Jos joku on liikenneonnettomuuden johdosta joutunut sellaiseen tilaan, että on välttämätöntä heti kuljettaa hänet saamaan hoitoa, jokainen ajoneuvon kuljettaja on velvollinen kuljettamaan hänet. Jos ajoneuvo ei sovellu turvalliseen kuljetukseen ja tarkoituksenmukaisempi kuljetus on saatavissa, kuljettajan on kuitenkin avustettava kuljetuksen järjestämisessä.

Aak 44 § Perävaunun tavaratilassa

1. Puoliperävaunua saa käyttää henkilökuljetukseen noudattaen soveltuvin osin 43 § 2 momentin säännöksiä.
- 1a. Auton ja traktorin perävaunulla saa poliisin hyväksymällä reitillä kuljettaa nähtävyyksiin ja yleisötilaisuuksiin tutustuvia henkilöitä edellyttäen, että perävaunu on varustettu henkilökuljetuksiin soveltuvin rakentein ja varustein. Kuljetuksen suurin sallittu ajonopeus on 25 km/h. Kuljetettaessa puoliperävaunulla taikka kahdella tai useammalla toisiinsa kytketyllä pe-

rävaunulla henkilöitä tulee vetävän ajoneuvon kuljettajalla olla DE - luokan ajoneuvo-yhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava ajokortti.

2. Traktoriperävaunulla saa kuljettaa omaa työväkeä sekä perävaunun kuormaamiseen tai kuorman purkamiseen tarvittavaa apuväkeä työ- tai määräpaikalle ja sieltä takaisin ehdolla, että kuljetus voi tapahtua turvalisesti.
3. Moottorikelkan perävaunulla saa kuljettaa henkilöitä moottorikelkkailureitillä. Perävaunussa ei kuitenkaan saa kuljettaa henkilöitä ajettaessa moottorikelkalla muulla tiellä kuin moottorikelkkailureitillä tai tällaista muuta tietä ylitettäessä.
- 3a. Polkupyörän perävaunua koskeva säädös.
4. Perävaunua ei saa käyttää muihin kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettuihin henkilökuljetuksiin.

Henkilönostot

Henkilöiden nostaminen on sallittua vain tähän tarkoitukseen valmistetulla nostolaitteella. Tavaroiden nostamiseen suunniteltua ja valmistettua nostolaitetta voidaan kuitenkin käyttää henkilönostoihin, jos henkilönostolaitteen tai muun työmenetelmän käyttö ei ole tarkoituksenmukaista tai turvallista. Henkilönostotyön turvallisuus on tällöin varmistettava noudattaen valtioneuvoston päätöstä henkilönostoista nosturilla ja haarukkatrukilla. (VNp 793/99)

Henkilönostot nosturilla, rakennushissillä, maansiirtokoneella, trukilla ja niihin verrattavalla laitteella on kielletty, jollei sitä ole nimenomaan suunniteltu ja varustettu henkilökuljetukseen soveltuvaksi. Henkilönostosta torni-, ajoneuvo- ja kuormausnosturilla on voimassa, mitä siitä on erikseen määrätty. Tavaranoon tarkoitettut rakennushissit on varustettava henkilö-kuljetusta koskevalla kieltotaululla.

(VNP rakennustyön turvallisuudesta 629/94 32 §) /13/

Ajoneuvon kuorma

TLL 87 § 1 mom. Ajoneuvon kuormaaminen

Ajoneuvo on kuormattava siten, ettei kuorma voi vaarantaa henkilöitä, vahingoittaa omaisuutta, laahata maata, pudota tielle, pölytä häiritsevästi tai aiheuttaa muuta siihen verrattavaa haittaa tai synnyttää tarpeetonta melua.

AAK 37 § Kuormaamista koskevat yleiset säännökset

1. Tavara ja henkilöt on sijoitettava ajoneuvoon siten, etteivät ne estä kuljettajaa näkemästä tai haittaa ajoneuvon käsittelyä, ja siten, ettei ajoneuvoon määrätty valaisin, heijastin tai kilpi peity.

2. Moottorikäyttöisen ajoneuvon tavaratilaa ja moottorikäyttöiseen ajoneuvon kytketyn hinattavan ajoneuvon tavaratilaa ei saa käyttää muihin kuin tässä luvussa (6 luku. Ajoneuvon kuormitus) tarkoitettuihin henkilökuljetuksiin.

AAK 45 § (291/98) Tavarakuljetus

1. Ajoneuvoa ei saa kuormata siten, että kuorma sivusuunnassa ulottuu ajoneuvon korin tai kuormatilan ulkopuolelle. Kuormakori tai jos ajoneuvossa ei ole kuormakoria, kuorma ei saa ylittää ajoneuvon etuakselin kohdalta mitattuna leveyttä enempää kuin 0,35 metriä. Tämän momentin rajoituksia ei kuitenkaan sovelleta veneen kuljetukseen.
2. Kuorma saa ajoneuville tai ajoneuvoyhdistelmälle tiellä sallitun pituuden rajoissa ulottua ajoneuvon edessä enintään yhden metrin ja takana enintään kaksi metriä ajoneuvon uloimman osan ulkopuolelle.

Huom! (LMp erikoiskuljetuksista ja -kuljetusajoneuvoista 1715/92)

Erikoiskuljetuksissa kuorma saa ajoneuvojen käytöstä tiellä annetun asetuksen 45 §:n 2 momentin säännöksestä poiketen ulottua ajoneuvon ääriiviivan ulkopuolelle seuraavasti:

- a) ajoneuvon edessä enintään 2,00 metriä;
 - b) ajoneuvon takana enintään 3,00 metriä
3. Henkilöauton (M₁ -luokka) katolla kuljetettavan tavaratilan massa saa autolle sallitun kokonaismassan rajoissa olla enintään 10 prosenttia auton ommassasta.
 4. Polkupyörää koskeva säädös.
 5. Moottorityökonetta ei saa, lukuun ottamatta 36 § 1 momentissa tarkoitettuja kuljetuksia perävaunulla, käyttää muihin kuin itse työpaikalla suoritettaviin, työkonteen varsinaisesta käyttötarkoituksesta johtuviin kuljetuksiin.

AAK 46 § (670/97) Kuorman sijoittaminen

1. Kuormasta on tehtävä mahdollisimman matala yhtenäinen kokonaisuus. Kuorman paino-pisteen tulee olla mahdollisimman alhaalla ja lähellä ajoneuvon pituussuuntaista keskiviivaa.
2. Kuorma tulee mahdollisuuksien mukaan tukea tavaratilan etupäätyä vasten. Kuormassa olevien esineiden terävät osat on suunnattava taaksepäin.
3. Suurimmalta rekisteröinnissä ja käytössä sallitulta massaltaan yli 3,5 tonnin vetoajoneuvon kytketty keskiakseliperävaunu on kuormattava siten, että enintään pienempi seuraavista arvoista kuormittaa pystysuunnassa vetoajoneuvoa tai perävaunua, johon keskiakseliperävaunu on kytketty; 10 % perävaunun kytkentämassasta tai 1000 kg. Suurimmalta rekisteröinnissä ja käytössä sallitulta massaltaan enintään 3,5 tonnin vetoajoneuvon kytketty keskiakseliperävaunu on kuormattava siten, että enin-

tään suurempi seuraavista massoista kuormittaa pystysuunnassa vetoajoneuvoa: 4 % perävaunun kytkentämassasta tai 25 kg.

4. Vetoautoon tai vetävään perävaunuun kohdistuva pystykuorma ei kuitenkaan saa ylittää autolle, perävaunulle tai vetolaitteelle hyväksyttyä arvoa, alimman näistä ollessa määräävä.

AAK 47 § Kuorman varmistaminen

1. Kuorma ei saa kuormakorissa siirtyä siten, että se voi haitata ajoneuvon liikenneturvallista käyttöä. Kuorma ei saa oleellisesti liikkua kuormakoriin nähden, kun kuormaan vaikuttaa eteenpäin voima, joka vastaa kiihtyvyyttä 10 m/s^2 , tai sivulle tai taaksepäin voima, joka vastaa kiihtyvyyttä 5 m/s^2 .
2. Kuorman varmistamiseksi tulee käyttää kuorman tuentaa, sitomista, lukitsemista tai peittämistä. Kuorman varmistuksen lujuutta määriteltäessä saa kitkan tarjoaman pidätyskyvyn ottaa huomioon.
3. Kuorma on suojattava kuormapeitteellä, jos on vaara, että kuorma pölyää tai varisee tielle ajoviiman vaikutuksesta.

AAK 48 § Kuorman sitominen

1. Kuorman eteenpäin liikkumisen estävän sitomisvälineen on oltava mahdollisimman vaakasuorassa, eikä se ilman erityistä syytä saa olla yli 60 asteen kulmassa vaakatasoon nähden. Sitomisväline ei saa olla ajoneuvon tai kuorman terävää reunaa vasten.
2. Sitomisvälineiden tulee olla kunnollisesti jännitettyjä, ja niiden jännitys on tarvittaessa tarkastettava kuljetuksen kestäessä. Yksittäisen siteen tai kiinnittimen irtoaminen, vaurioituminen tai löystyminen ei saa heikentää muuta kuorman sidontaa. Sitomisvälineen kiristyslaite on sijoitettava siten, ettei se lisää ajoneuvon leveyttä.
3. Kuljetettaessa puu- tai muuta vastaavaa pitkää tavaraa se on sidottava ajoneuvon alustaan tai kuormakoriin vähintään yhdellä sidoksella. Jos kuljetettavan tavaran nimellispituus on suurempi kuin kolme metriä, on käytettävä vähintään kahta sidosta. Jos kuljetettava esine tai tavaraniippu on tuettu sivutolppia vasten, sen tulee nojata vähintään kahteen saman sivun pystytolppaan.
4. Kontti, jota ei voida lukita konttilukolla, on sidottava vähintään neljällä sidoksella ylä- tai alakulmakiinnittimistä sekä tarvittaessa tuettava kuorma koriin.
5. Kuorman liikkumista eteenpäin estävien sidosten nimellislouheuksien summan kuormatilan molemmilta puolilta yhteen laskettuna on oltava vähintään kuorman painon suuruinen sekä sivulle ja taaksepäin vähintään puolet kuorman painosta, jollei kuorman tuenta ja kitka kuorman ja kuormatilan pohjan välillä tai kuorman laatu salli pienempää sidonnan lujuutta.

AAK 49 § Kuorman merkitseminen

1. Milloin kuorma ulottuu edessä ajoneuvon ääriiviivan ulkopuolelle tai takana yli yhden metrin ääriiviivan ulkopuolelle, on kuorman uloin osa selvästi merkittävä. Merkintään on käytettävä punaista tai punakeltaista vähintään 300 mm x 300 mm suuruista merkkilippua.
2. Pimeän tai hämärän aikana tahi muulloinkin sääolosuhteiden taikka vastaavan syyn sitä edellyttäessä on kuormanulokkeen merkintään käytettävä edessä valkoista valoa eteenpäin näyttävää valaisinta ja valkoista heijastinta sekä takana punaista valoa taaksepäin näyttävää valaisinta ja punaista heijastinta.

AARV 101 § (280/2001) Ulkkeet

1. M- ja N -luokan ajoneuvon koriin tai lavaan ei saa asentaa tai kiinnittää sellaisia osia tai varusteita, joissa on suoraan eteenpäin, sivulle tai taaksepäin suunnattuja piikkimäisiä tai muunlaista vaaraa aiheuttavia ulokkeita.
2. M₁ -luokan ajoneuvon tulee vastata moottoriajoneuvojen ulkonevia osia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 74/483/ETY vaatimuksia, sellaisina kuin ne ovat muutettuina komission direktiivillä 79/488/ETY, tai E-säännön n:o 26 sellaisen version vaatimuksia, joka vastaa mainittuja direktiivejä. N-luokan ajoneuvon tulee vastata N-luokan moottoriajoneuvojen ohjaamon takaseinän etupuolella olevista ulkonevista osista annetun neuvoston direktiivin 92/114/ETY tai E-säännön n:o 61 vaatimuksia.
3. Autoon asennettavaa antennia ei saa suunnata siten, että se ulottuu pituus- tai leveyssuunnassa yli auton ääriviivojen.

AARV 183 § Ulkonevat osat ja laitteet

Milloin traktoriin tai moottorityökoneeseen on liitetty työväline, joka ulottuu enemmän kuin 0,20 metriä ajoneuvon suurinta leveyttä vastaavan pituussuuntaisen pystytason ulkopuolelle tai jos ajoneuvon tai työvälineen leveys on suurempi kuin 2,60 metriä, on ulkonevat osat merkittävä sekä eteen- että taaksepäin vuorottain punaisin ja keltaisin juovin. Ulkonevat osat on lisäksi varustettava eteenpäin suunnatuin valkoisin ja taaksepäin suunnatuin punaisin e- tai E-hyväksytyin heijastimin.

AAK 29 § (359/2000) Traktorin ja moottorityökoneen sekä niihin kytetyn hinattavan ajoneuvon leveys

1. Traktoria ja moottorityökonetta, jonka leveys on suurempi kuin 2,6 metriä mutta ei kuitenkaan yli 3,0 metriä, saa kuljettaa tiellä siirrettäessä traktoria tai moottorityökonetta työpaikalta toiselle tai huoltotarkoituksessa.
2. Traktorin suurinta leveyttä mitattaessa ei oteta huomioon siihen liitettyä työvälinettä eikä levikeypyöriä. Levikeypyöristä mitatulta leveydeltään yli 2,6

metriä leveää traktoria tiellä kuljetettaessa on traktoriin kiinnitettävä sekä eteen- että taaksepäin suunnatut suurinta leveyttä vastaamaan asetettavat 30 §:n 4 momentin mukaiset valot ja heijastimet. Leveyttä osoittavat valot vaaditaan kuitenkin vain milloin traktoria kuljetetaan tiellä pimeään tai hämärän aikana taikka näkyvyyden ollessa muutoin sään vuoksi huonontunut.

3. Traktoriin saa kytkeä hinattavan ajoneuvon, jonka leveys on enintään 2,6 metriä, siitä huolimatta, että sen leveys ylittää traktorin leveyden. Kuitenkin saa traktoriin, jonka leveys on yli 2,6 metriä, kytkeä enintään traktorin levyisen hinattavan laitteen ehdolla, ettei hinattavaa laitetta kuljeteta tiellä muulloin kuin siirrettäessä työpaikalta toiselle tai huoltotarkoituksessa.
4. Traktoriin saa kytkeä lietelannan kuljetukseen ja levitykseen käytettävän enintään 3,3 metriä leveän säiliöperävaunun ehdolla, että yli 2,6 metriä leveää perävaunua tiellä kuljetettaessa traktoriin on kiinnitetty eteenpäin suunnatut ja vastaavasti perävaunun taakse taaksepäin suunnatut, kuljetuksen suurinta leveyttä vastaamaan asetettavat 30 §:n 4 momentin mukaiset valot ja heijastimet. Traktoriin kiinnitettäväksi tarkoitetut, kuljetuksen suurinta leveyttä osoittavat eteenpäin suunnatut valot ja heijastimet saa kiinnittää perävaunun etuosaan, jos traktorin leveys ei estä niiden näkymistä eteenpäin. Leveyttä osoittavat valot vaaditaan kuitenkin vain milloin perävaunua kuljetetaan tiellä pimeään tai hämärän aikana taikka näkyvyyden ollessa sään vuoksi tai muusta syystä huonontunut.

AAK 30 § (359/2000) Tienpitoon ja maatalouteen käytettävät ajoneuvot ja laitteet

1. Maatalouteen tai tienpitoon käytettäviin työkoneisiin, työvälineisiin ja hinattaviin laitteisiin ei sovelleta AAK 24 § ja 25 §:n päämittoja koskevia säännöksiä. Työkone tai laite ei kuitenkaan saa ilmeisesti vaarantaa muuta liikennettä, ja kaikki kohtuudella vaadittavat toimenpiteet ylileveyden poistamiseksi on suoritettava.
2. Ylileveiden työkoneiden, työvälineiden ja laitteiden merkitsemiseksi on ajoneuvon eteen ja taakse tai, jos työvälinettä tai laitetta vedetään, vetävän ajoneuvon eteen ja työvälineen taakse, asetettava pituudeltaan ja sijoitukseltaan ajoneuvon ja työvälineen suurinta leveyttä vastaava, vuorottain punaisin ja keltaisin poikkijuovin maalattu kilpi, jonka päissä on edessä valkoiset ja takana punaiset heijastimet. Vastaavat merkinnät voivat olla ajoneuvossa tai laitteessa.
3. Jos 1 momentissa tarkoitettu hinattava laite estää vetävässä ajoneuvossa tai siihen kytketyssä perävaunussa vaadittuja taka-, jarru- ja suuntavalaisimia tai -heijastimia näkymästä taakse, laite tulee varustaa vastaavin valaisimin ja heijastimin tai valaisimet tulee kiinnittää 2 momentissa tarkoitettuun kilpeen taikka hinattava laite varustaa irrallisella, sanotut valaisimet ja heijastimet käsittävällä laitteella.
4. Edellä 29 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettujen, suurinta leveyttä osoittavien, traktoriin tai sen perävaunuun kiinnitettävien lisävalaisimien valoaukon pinta-alan tulee olla vähintään 50 cm² ja niiden lampun tehon on oltava vähintään 15 W ja enintään 21 W ja niiden tulee toimia samanaikai-

sesti etu- ja takavalaisimien kanssa. Eteenpäin suunnattujen valaisimien tulee näyttää ruskeankeltaista valoa ja taaksepäin suunnattujen punaista valoa. Vastaavasti suurinta leveyttä osoittavien lisäheijastimien tulee olla leveydeltään noin 100 mm ja korkeudeltaan noin 200 mm. Eteenpäin suunnattujen heijastimien tulee olla valkoisia tai ruskeankeltaisia ja taaksepäin suunnattujen punaisia. Valaisimien ja heijastimien on oltava vähintään 0,35 metrin ja enintään 1,50 metrin korkeudella, jollei traktorin tai perävaunun rakenteesta muuta johdu.

AAK 24 § (670/97) Auton, perävaunun ja niiden yhdistelmän pituus

1. Auton pituus ei saa ylittää seuraavia arvoja:

- a) linja-auto(M₂-jaM₃-luokka) 14,50 m
nivelrakenteisena kuitenkin.....18,00 m
- b) muu auto.....12,00 m

2. Perävaunun pituus ei saa ylittää seuraavia arvoja:

- a) puoliperävaunu ja yli 22,00 metrin pituisessa ajoneuvoyhdistelmässä käytetty varsinainen perävaunu:
 - vetotapin pystyakselistä tai etuakseliston kääntöpisteestä perävaunun perään ..12,00 m
 - vetotapin pystyakselistä tai etuakseliston kääntöpisteestä vaakatasossa mihin tahansa sen etupuolella olevaan kohtaan.. 2,04 m
- b) muu kuin a -kohdassa tarkoitettu perävaunu vetoaisaa mukaan lukematta 12,50 m

3. Ajoneuvoyhdistelmän pituus ei saa ylittää seuraavia arvoja:

- a) kuorma-auton (N₂- tai N₃-luokka) ja puoliperävaunun yhdistelmä sekä muu kuin b tai c -kohdassa tarkoitettu ajoneuvoyhdistelmä 16,50 m
- b) auton ja keskiakseliperävaunun yhdistelmä..... 18,75 m
josta mitasta kuormatilojen ulkopituuksien summa 15,65 m
ja etäisyys vetoauton kuormatilan etupäästä perävaunun kuormatilan takapäähän 16,40 m
- c) kuorma-auton (N₂- tai N₃-luokka) ja kaksi- tai useampiakselisen varsinaisen perävaunun sekä kuorma-auton, apuvaunun ja puoliperävaunun samoin kuin kuorma-auton , puoliperävaunun ja siihen kytketyn keskiakseli- tai varsinaisen perävaunun yhdistelmä..... 25,25 m
josta mitasta kuormatilojen ulkopituuksien summa 2 momentin a -kohdassa tarkoitettu mittaustapa huomioon ottaen 21,42 m

AAK 25 § (670/97) Muut päämitat

1. Auton ja perävaunun suurin sallittu korkeus on 4,20 metriä. Tämä mitta ei saa ylittyä ajo-neuvon ollessa kuormaamattomana tai mahdollinen akselinnostolaite yläasennossa.
2. Ajoneuvon suurin sallittu leveys on 2,60 metriä. Kiinteältä rakenteeltaan yli 22,00 metrin pituisessa yhdistelmässä käytettävän muun kuin lämpöeristetyn ajoneuvon suurin sallittu leveys on kuitenkin 2,55 metriä. Henkilöauton (M₁-luokka) suurin sallittu leveys on 2,50 metriä. (Voimaan h-autojen osalta 1.1.1998, yhdistelmien osalta 1.1.2007)
3. Suurimmalta rekisteröinnissä ja käytössä sallitulta massaltaan enintään 3,5 tonnin perä-vaunun (O₁- ja O₂-luokka) leveys saa ylittää vetoauton leveyden.
4. Muun kuin 3 momentissa tarkoitetun keskiakseli- tai varsinaisen perävaunun leveys saa ylittää vetoauton leveyden enintään 0,15 metriä. Puoliperävaunun leveys saa ylittää vetoauton etuakselin kohdalta mitatun leveyden enintään 0,35 metriä.

AARV 273 § (1063/2000) Traktorin ja moottorityökoneen rakennetta ja varusteita koskevat poikkeukset

1. Ajoneuvohallintokeskus voi erityisestä syystä, jos poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua, myöntää yksittäiselle traktorille ja moottorityökoneelle poikkeuksen:
 - a) liikuntarajoitteisen henkilön käyttöön tulevalle nelipyöräiselle traktorille 32 §:n ja 9 luvun säännöksistä;
 - b) traktorin vetolaitteita koskevista 157 §:ssä säädetyistä vaatimuksista;
 - c) liikennetraktorin roiskesuojien mitoitusta koskevista 162 §:ssä säädetyistä vaatimuksista;
 - d) ikkunoiden materiaalin sekä tuulilasin laitteiden 163 ja 165 §:ssä tarkoitusta hyväksyntävaatimuksista erikoistarkoitukseen käytettävälle traktorille;
 - e) valaisimien ja heijastimien sijoitusta, näkyvyyttä, väriä ja hyväksyntää koskevista 166-178 §:ssä säädetyistä vaatimuksista;
 - f) näköesteitä ja ulkonevia osia koskevista 182 ja 183 §:n säännöksistä erikoisrakenteiselle traktorille ja moottorityökoneelle tai tiellä tapahtuvaa työskentelyä varten.
2. Ajoneuvohallintokeskus voi, jos poikkeus ei oleellisesti vaaranna liikenneturvallisuutta, myöntää moottorityökoneelle sen siirtämiseksi työmaalta toiselle tai huoltotarkoituksessa poikkeuksen:
 - a) ohjauksen voimansiirron ominaisuuksia koskevista 154 §:n 2 momentissa säädetyistä vaatimuksista;

- b) hydrostaattisen voimansiirron avulla toimivien jarrujen ominaisuuksia koskevista 155 §:n 3 momentissa säädetyistä vaatimuksista.

Nopeusrajoitukset

AAK 3 § (291/98) Ajoneuvoluokkia koskevat nopeusrajoitukset

1. Moottorikäyttöisen ajoneuvon suurin tiellä sallittu nopeus ilman perävanua on:
 - a) paketti-, kuorma-, ja erikoisauton (N-luokat) sekä M₁ -luokkaan kuuluvan matkailu-, ruumis- ja huoltoauton 80 km/h;
 - b) sellaisen paketti- ja erikoisauton (N₁ -luokka) sekä eläinlääkintä-, matkailu-, ruumis- ja huoltoauton, jonka omamassa on alle 1,8 tonnia ja joka on otettu käyttöön vuonna 1981 tai myöhemmin, 100 km/h;
 - c) sellaisen pakettiauton (N₁ -luokka) sekä eläinlääkintä-, matkailu-, ruumis- ja huoltoauton, jonka omamassa on alle 1, 875 tonnia ja joka on otettu käyttöön vuonna 1995 tai myöhemmin, 100 km/h;
 - d) linja-auton (M₂- ja M₃ -luokka) 80 km/h, kuitenkin 100 km/h, jos linja-auto on katsastuksessa hyväksytty käytettäväksi tällä nopeudella eikä siinä ole seisovia matkustajia;
 - e) moottorikäyttöisen ajoneuvon, jonka vähintään yksi akseli on jousittamaton, 60 km/h; tämä rajoitus ei kuitenkaan koske alkuperäiseltä malliltaan ilman takajousitusta olevaa moottoripyörää (L₃ - ja L₄ -luokka), jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 25 vuotta;
 - f) mopon (L₁ - ja L₂ -luokka) ja kevyen nelipyörän 45 km/h, pienitehoisen mopon kuitenkin 25 km/h;
 - g) moottorityökoneen ja muun traktorin kuin liikennetraktorin sekä moottoriin 40 km/h, moottorikelkan moottorikelkkailureitillä kuitenkin 60 km/h;
 - h) liikennetraktorin 50 km/h;
 - i) ajoneuvon, jossa on rautaisia telaketjuja tai muunlaisia kuin ilmarenkain varustettuja pyöriä, 20 km/h.
2. Linja-autoja koskeva säädös.

AAK 3 § kohta 3 Ajoneuvoon on kytketty hinattava ajoneuvo

Moottorikäyttöisen ajoneuvon suurin tiellä sallittu nopeus, kun siihen on kytketty hinattava ajoneuvo, on:

- a) auton (M- ja N-luokat), moottoripyörän (L₃ - ja L₄ -luokka) ja L₅ -luokan ajoneuvon 80 km/h; auton, johon kytketty kokonaismassaltaan yli 0,75 tonnin hinattava ajoneuvo on jarruton tai jousittamaton, kuitenkin 60 km/h;

- b) mopon (L₁ - ja L₂ -luokka) ja kevyen nelipyörän 45 km/h, pienitehoisen mopon kuitenkin 25 km/h;
- c) moottorityökoneen ja muun traktorin kuin liikennetraktorin sekä moottoriin 40 km/h, moottorikelkan moottorikelkkailureitillä, kun perävaunussa ei kuljeteta henkilöitä, kuitenkin 60 km/h;
- d) liikennetraktorin 50 km/h;
- e) ajoneuvoyhdistelmän, jossa on rautaisia telaketjuja tai muunlaisia kuin ilmarenkain varustettuja pyöriä, 20 km/h.

Moottorikäyttöisen ajoneuvon hinaaminen

- 4. Moottorikäyttöistä ajoneuvoa omilla pyörillään tai apuvaunun avulla hinnattaessa suurin sallittu nopeus on 60 km/h, jollei kummallekaan ajoneuvolle ole säädetty tai määrätty alhaisempaa nopeutta.

Viranomaisen määräämä nopeusrajoitus

- 5. Moottorikäyttöisellä ajoneuvolla tiellä ajettaessa ei saa ylittää ajoneuvon rakenteesta tai rakenteeseen tai varustukseen nähden ylisuuresta kuormasta johtuvaa, viranomaisen määräämää enimmäisnopeutta.

AARV 247 § Vetävällä akselilla varustettu traktoriperävaunu

Milloin traktoriperävaunun akseli on vetävä, tulee siihen kuuluvan voimansiirron olla sellainen, ettei tämän akselin yksinään kuljettaessa yhdistelmää ajonopeus voi ylittää 40 km/h.

Nopeuskilpi

AARV 98 § N₁ -, M₂ - ja M₃ -luokan auto

- 1. N₁ -luokan autossa, jonka suurin sallittu nopeus on 80 km/h, on oltava taakse näkyvä, mustin reunoin varustettu keltainen, halkaisijaltaan 240 mm mittainen pyöreä kilpi, johon on mustin 120 mm korkein numeroin merkitty luku 80. M₂ - ja M₃ -luokan autossa, jonka suurin sallittu nopeus on 100 km/h, on oltava vastaava kilpi, johon on merkitty luku 100.
- 2. Suurinta sallittua nopeutta kilometreinä tunnissa osoittava, muutoin 1 momentin säännösten mukainen kilpi on kiinnitettävä sellaiseen muuhun autoon, jonka nopeus on erikseen rajoitettu alemmaksi kuin 80 km/h.

AARV 233 § Perävaunu

Perävaunun, jonka hinausnopeus on erikseen rajoitettu alemmaksi kuin 80 km/h, on kiinnitettävä taakse näkyvä suurinta sallittua nopeutta kilometreinä tunnissa osoittava mustin reunoin varustettu keltainen, halkaisijaltaan 240

mm mittainen pyöreä kilpi, johon on mustin 120 mm korkein numeroin merkitty suurinta sallittua nopeutta kilometreinä tunnissa osoittava luku.

AARV 267 § Hinattava laite

Hinattavaan laitteeseen, jonka hinausnopeus on erikseen rajoitettu alemmaksi kuin 80 km/h, on kiinnitettävä taakse näkyvä suurinta sallittua nopeutta kilometreinä tunnissa osoittava mustin reunoin varustettu keltainen, halkaisijaltaan 240 mm mittainen pyöreä kilpi, johon on mustin 120 mm korkein numeroin merkitty suurinta sallittua nopeutta kilometreinä tunnissa osoittava luku.

Ajopiirturi

AARV 94 § N₂ -, N₃ -, M₂ - ja M₃ -luokan auto

1. N₂ -, N₃ -, M₂ - ja M₃ -luokan autossa on oltava ajopiirturi. Ajopiirturia ei kuitenkaan vaadita autossa, johon ei tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 4 artiklan nojalla sovelleta ajo- ja lepoaikasäännöksiä tai jossa asetuksen 14 artiklan 1 kohdan nojalla sovelletaan vuorolistajärjestelmää. Ajopiirturia ei myöskään vaadita autossa, johon ei AAK 7 §:n mukaan sovelleta sanottua EY:n asetusta. Ajo-opetukseen käytettävässä N₂ -, N₃ -, M₂ - ja M₃ -luokan autossa tulee kuitenkin olla ajopiirturi.
2. Ajopiirturin tulee olla e-hyväksytty tieliikenteen valvontalaitteista annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan yhteisöjen komission asetuksilla (ETY) N:o 3314/90 ja N:o 3688/92 sekä asetuksella (EY) N:o 2479/95.

ETY N:o 3820/85 Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta

4 artikla

Tätä asetusta ei sovelleta tieliikenteeseen, jossa sovelletaan:

- 1) tavarankuljetukseen tarkoitettuja ajoneuvoja, joiden suurin sallittu paino mahdollinen perävaunu tai puoliperävaunu mukaan lukien on enintään 3,5 tonnia;
- 2) matkustajien kuljetukseen tarkoitettuja ajoneuvoja, jotka rakenteeltaan tai varustukseltaan soveltuvat kuljettajaa mukaan lukien enintään yhdeksän henkilön kuljetukseen;
- 3) säännöllisen henkilöliikenteen ajoneuvoja, jos kyseisen liikennereitin pituus on enintään 50 kilometriä;

- 4) ajoneuvoja, joiden suurin sallittu nopeus on enintään 30 kilometriä tunnissa;
- 5) puolustusvoimien, väestönsuojelun, palolaitoksen ja yleisestä järjestyksestä vastaavien laitosten ajoneuvoja tai niiden valvomia ajoneuvoja;
- 6) tulvantorjuntaan, viemäri-, vesi-, kaasun- ja sähkölaitosten toimintaan, maanteiden kunnossapitoon ja valvontaan, jätteiden keruuseen ja kuljetukseen, lennätin- ja puhelinpalveluihin, postin kuljetukseen, radio- ja televisiolähetysiin tai radio- ja televisiolähettimien tai -vastaanottimien paikantamiseen tarkoitettuja ajoneuvoja;
- 7) hätä- tai pelastusautoja;
- 8) sairaanhoidon erikoisajoneuvoja;
- 9) sirkusten ja huvipuistojen laitteiden kuljetusajoneuvoja;
- 10) hinausajoneuvoja;
- 11) tekniikan kehittämiseksi sekä korjausten ja kunnossapidon testaamiseen tarvittavia ajo-neuvoja taikka uusia tai uudistettuja ajoneuvoja, joita ei ole vielä laskettu liikkeelle;
- 12) yksityiseen, ei kaupalliseen tavarankuljetukseen tarkoitettuja ajoneuvoja;
- 13) ajoneuvoja, jotka on tarkoitettu maidon keräämiseen maataloilta ja maidonkuljetusastioiden tai eläinten ravinnoksi tarkoitettujen maitovalmisteiden palauttamiseen maataloille.

AARV 179 § Liikennetraktorin ajopiirturi

1. Liikennetraktorissa on oltava ajopiirturi. Ajopiirturia ei kuitenkaan vaadita liikennetraktorissa, johon ei AAK 7 §:n mukaan sovelleta tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettua Euroopan yhteisöjen neuvoston asetusta (ETY) N:o 3820/85 tai johon ei mainitun EY:n asetuksen 4 artiklan nojalla sovelleta ajo- ja lepoaikasäännöksiä.
2. Ajopiirturin tulee olla e-hyväksytty tieliikenteen valvontalaitteista annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan yhteisöjen komission asetuksilla (ETY) N:o 3314/90 ja N:o 3688/92 sekä asetuksella (EY) N:o 2479/95.

AAK 7 § Ajopiirturin käyttö

1. Kuljettajan on käytettävä ajopiirturia siten kuin tieliikenteen valvontalaitteista annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 15 artiklan 1-3 ja 5 kohdassa sekä 16 artiklan 2 kohdassa säädetään. Sanotun asetuksen 15 artiklan 3 kohdan b alakohtassa tarkoi-

tetut muut työskentelyajat voidaan merkitä 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

2. Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettua Euroopan yhteisöjen neuvoston asetusta (ETY) N:o 3820/85 ei tarvitse noudattaa eikä ajopiirturia käyttää:
 - a) ajoneuvoissa, joita käytetään eläinjätteiden tai muina kuin elintarvikkeina käytettävien ruhojen kuljetukseen;
 - b) ajoneuvoissa, joita käytetään elävien eläinten kuljetukseen maataloilta paikallisille markkinoille tai teurastamoihin ja päinvastoin;
 - c) ajoneuvoissa, joita käytetään paikallisilla markkinoilla myyntipisteinä tai ovelta ovelle myyntiin taikka liikkuvaan pankki-, rahanvaihto- tai talletustoimintaan, uskonnollisiin menoihin, kirjojen, levyjen tai kasettien lainaustoimintaan, kulttuuritapahtumiin tai näyttelyihin ja jotka on erityisesti varustettu tällaista toimintaa varten;
 - d) ajoneuvoissa, joita käytetään sellaisten materiaalien tai laitteiden kuljetukseen, joita kuljettaja tarvitsee työnsä yhteydessä enintään 50 kilometrin etäisyydellä ajoneuvon tavanomaiselta sijaintipaikkakunnalta, jos tällaisen ajoneuvon kuljettaminen ei ole sen kuljettajan päätyö;
 - e) ajoneuvoissa, joita käytetään yksinomaan pinta-alaltaan enintään 2 300 neliökilometrin suuruisilla saarilla, joita moottoriajoneuvoliikenteen käytettävissä oleva silta, kahlaamo tai tunneli ei yhdistä mantereeseen;
 - f) ajokortin saamiseksi annettavaan ajo-opetukseen käytettävissä ajoneuvoissa; eikä
 - g) yksinomaan maataloudessa ja metsänhoidossa käytettävissä traktoreissa.
3. Ajoneuvohallinto voi myöntää enintään 30 päivän pituisen vapautuksen ajopiirturin käytöstä.
4. Ajopiirturin toimintahäiriön tai virheellisen toiminnan sattuessa ajoneuvon omistajan tai haltijan on annettava liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annetun asetuksen 4 §:ssä tarkoitetun ajopiirturin korjaamiseen ja asentamiseen oikeuttavan luvan saaneen korjaamon tehdä korjaus niin pian kuin olosuhteet sen sallivat.
5. Jos paluu ajoneuvon tavanomaiselle sijaintipaikalle voi tapahtua vasta yli yhden viikon kuluttua häiriön tai virheellisen toiminnan havaitsemisesta, korjaus on suoritettava matkalla.

7 a § Ajopiirturin tarkastus

1. Tieliikenteen valvontalaitteista annetun Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 liitteessä I olevassa VI luvussa tarkoitetut ajopiirturin tarkastukset saa suorittaa vain henkilö, yhteisö tai laitos, joka on saanut liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta

annetun asetuksen (9/79) 4 §:ssä tarkoitetun luvan ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen ja jonka lupa oikeuttaa edellytettävän tarkastuksen suorittamiseen.

2. Tarkastuksesta on annettava allekirjoitettu todistus, joka on pidettävä mukana ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä ja vaadittaessa esitettävä liikennettä valvovalle viranomaiselle.

TLL 94a § Ajopiirturin käytön valvonta

Ajoneuvon kuljettajan, omistajan tai haltijan on vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle tai työsuojelutarkastajalle hallussaan oleva ajopiirturin levy tai ajopäiväkirja. Kuljettajan on vaadittaessa esitettävä ne myös tulli- tai rajavartiolaitomiehelle.

Ajoneuvon omistajan tai haltijan on säilytettävä käytettyjä ajopiirturin levyjä, kuljettajantutkinnossa käytettyjä lukuun ottamatta, yksi vuosi ja vaadittaessa luovutettava ne tai niiden jäljennökset, siten kuin liikenneministeriö siitä määrää, tutkimustarkoituksiin käytettäväksi. Näin kerättyjä tietoja ei saa luvatta ilmaista sivulliselle.

AARV 55 § Nopeudenrajoitin

1. M₃ -luokan autossa, jonka kokonaismassa on suurempi kuin 10 tonnia, ja N₃ -luokan autossa tulee olla nopeudenrajoitin, joka on M₃ -luokan autoissa asetettu rajoittamaan nopeuden enintään 100 km/h:iin ja N₃ -luokan autoissa enintään 85 km/h:iin. Nopeudenrajoittimen tulee vastata EY:n neuvoston antaman direktiivin 92/24/ETY tai E-säännön n:o 89 vaatimuksia.
2. Nopeudenrajoitinta ei vaadita:
 - a) sotilasajoneuvoissa;
 - b) pelastusautossa;
 - c) poliisiautossa;
 - d) yksinomaan taajamaliikenteessä käytettävässä M₃ -luokan autossa eikä
 - e) autossa, jonka nopeus ei sen rakenteen johdosta voi nousta 1 momentissa tarkoitettuja arvoja korkeammaksi.
3. Nopeudenrajoittimen asentamisesta ja korjaamisesta säädetään erikseen.

AARV 278 § 5 mom. Nopeudenrajoittimen käyttöönotto

Nopeudenrajoitinta koskeva 55 §:n vaatimus koskee autoa, joka otetaan ensi kertaa käyttöön 1 päivänä toukokuuta 1994 tai sen jälkeen. Vaatimusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1995 alkaen ulkomaanliikenteessä käytettävään ja 1 päivänä tammikuuta 1996 alkaen muuhun autoon, joka on otettu käyttöön 1 päivänä tammikuuta 1988 tai sen jälkeen.

AARV 173 § Hitaan ajoneuvon kilpi

Hitaan ajoneuvonkilpi on sijoitettava ajoneuvon taakse keskelle tai vasemmalle puolelle enintään 10 asteen poikkeamalla suoraan taaksepäin suunnattuna enintään 2,40 metrin korkeudelle. Hitaan ajoneuvon kilven tulee olla E-hyväksytty säännön n:o 69/01 mukaisesti.

AARV 166 § 2 Traktori ja moottorityökone

Traktorissa ja moottorityökoneessa, jonka omamassa on suurempi kuin 0,5 tonnia, tulee olla takana hitaan ajoneuvon kilpi. Kilpeä ei vaadita, jos traktoriin tai moottorityökoneeseen on kytketty tällaisella kilvellä varustettu hinattava ajoneuvo. /3/

AARV 254 § Traktorin ja moottorityökoneen perävaunu

Hitaan ajoneuvon kilpi on sijoitettava perävaunun taakse keskelle tai vasemmalle puolelle enintään 2,00 metrin etäisyydelle takapäästä ja enintään 10 asteen poikkeamalla suoraan taaksepäin suunnattuna enintään 1,80 metrin korkeudelle. Hitaan ajoneuvon kilven tulee olla E-hyväksytty 173 §:ssä mainitun säännön mukaisesti.

AARV 92 § (280/2001) Kuorma-auton tunnuskilpi

N₂- ja N₃ -luokan ajoneuvossa saa olla E-säännön n:o 70/01 vaatimuksia vastaavat, vuoroittaisin vinottaisin punaisin päiväloistevärillä maalatuin tai heijastavin ja keltaisin heijastavin poikkiraidoin varustetut raskaan ajoneuvon tunnuskilvet.

AARV 234 § (280/2001) Pitkän ajoneuvoyhdistelmän kilpi

Ajoneuvoyhdistelmässä, jonka suurin pituus ylittää 15,50 metriä, tulee olla taakse suunnattuina E-säännön n:o 70/01 vaatimuksia vastaavat pitkän ajoneuvon merkkikilvet tai 25 mm levein punaisin päiväloistevärillä maalatuin tai heijastavin reunuksin varustettu vähintään 0,30 m x 0,80 m mittainen kilpi, jossa on keltaisella heijastavalla pohjalla musta ajoneuvoyhdistelmän kuva. Kuvan alla saa olla merkintä yhdistelmän pituudesta.

Varoitus- ja työvalaisimet

AARV 71 § Pakolliset ja sallitut valaisimet ja heijastimet

1. M- ja N-luokan ajoneuvossa tulee olla seuraavat valaisimet ja heijastimet:

a) kauko- ja lähivalaisimet;

b) suuntavalaisimet ja niiden hätävilkkukytkentä;

- c) jarruvalaisimet ja M_1 -luokan ajoneuvossa keskijarruvalaisin;
 - d) takarekisterikilven valaisin;
 - e) etu- ja takavalaisimet;
 - f) takana punaiset heijastimet;
 - g) sivuheijastimet, jos auton pituus on suurempi kuin 6,00 metriä;
 - h) sivuvalaisimet, jos auton pituus on suurempi kuin 6,00 metriä, ei kuitenkaan puoliperävaunun vetoautossa;
 - i) takasumuvalaisin tai -valaisimet;
 - j) peruutusvalaisin tai -valaisimet;
 - k) äärivalaisimet, jos auton leveys on suurempi kuin 2,10 metriä; taakse näkyviä äärivalaisimia ei kuitenkaan vaadita puoliperävaunun vetoautossa;
 - l) taksiliikenteeseen käytettävässä M_1 -luokan ajoneuvossa auton laatua osoittava tunnusvalaisin;
 - m) joukkoliikenteeseen käytettävässä M_2 - ja M_3 -luokan ajoneuvossa edessä ainakin linjan päätepisteen osoittava valaistu kilpi; paikallis- ja lähiliikenteeseen käytettävässä autossa riittää kuitenkin linjanumeron osoittava valaistu kilpi, joka tällöin tulee olla myös auton takana;
 - n) hinausautossa, tienpitoon käytettävässä autossa ja sellaisessa maidonkuljetusautossa, joka joudutaan pysäyttämään tien vasemmalle puolelle, vilkkuva ruskeankeltainen varoitusvalaisin;
 - o) hälytysautossa vilkkuva sininen varoitusvalaisin; ja
 - p) ajoneuvon ulkopuolelle edessä tai yli yhden metrin takana ulottuvan muuta rakennetta kapeamman rakennemuksen tai varusteen merkitsemiseksi sivuille näkyvät ruskeankeltaiset heijastimet.
2. Ajoneuvossa saa sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, olla seuraavat valaisimet ja heijastimet::
- a) lisäkaukovalaisimet;
 - b) lumen aurausta suorittavassa autossa ylös asennetut lisälähi-, lisäkauko-
lisäsuunta- ja lisäetuvalaisimet;
 - c) etusumuvalaisimet;
 - d) pysäköintivalaisimet, jos auton pituus on enintään 6,00 metriä ja leveys enintään 2,00 metriä;
 - e) sivuheijastimet autossa, jonka pituus on enintään 6,00 metriä;

- f) sivuvalaisimet autossa, jonka pituus on enintään 6,00 metriä;
- g) etuheijastimet;
- h) äärivalaisimet autossa, jonka leveys on vähintään 1,80 metriä ja enintään 2,10 metriä, sekä puoliperävaunun vetoauton ohjaamon takana;
- i) ylös asennettu keskijarruvalaisin muussa kuin M₁ -luokan ajoneuvossa;
- j) huomiovalaisimet;
- k) poliisiautossa ja poliisin virkatehtävässä olevassa autossa vilkkuva sininen varoitusvalaisin ja enintään yksi eteenpäin suunnattu punainen vilkkuva pysäytysvalaisin sekä korin tai ohjaamon katolla merkinnällä "POLIISI" tai "POLIS" varustettu sininen valaistu kilpi;
- l) hälytysajoneuvona käytettävässä autossa, tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä käytettävässä autossa, 90 §:ssä tarkoitetussa tiepalveluautossa ja, milloin muuta erityistä syytä on, ajoneuvohallintokeskuksen luvalla muussakin autossa ruskeankeltainen vilkkuva varoitusvalaisin;
- m) tiepalveluautossa sen laatua osoittava tunnusvalaisin;
- n) M-luokan pelastus-, sairaus- ja huoltoautossa sekä poliisin virkatehtävässä olevassa autossa ja N-luokan ajoneuvossa kuormausta, purkausta tai muuta käyttöä varten välttämättömät työ- ja apuvalaisimet;
- o) N₂ - ja N₃ -luokan ajoneuvossa kuljetusyrityksen, kuljetuksen ostajan tai auton omistajan nimen taikka linjan päätepaikkakuntien nimet osoittavan kilven sekä luvanvaraiseen henkilöliikenteeseen käytettävässä M₂ - ja M₃ -luokan ajoneuvossa sivulla linjanumeron ja edessä auton täynnä olemista osoittavan kilven valaisimet;
- p) M₂-, M₃-, N₂- ja N₃ -luokanajoneuvossa sivuille ja taakse näkyvät heijastavat nauhamaiset tai ääriiviamerkinnot ja mainokset; ja
- q) erikoiskuljetukseen käytettävässä autossa tai sen kuormassa erikseen määrätyt valaisimet ja heijastimet.

3. --- (direktiivivaatimukset)

- 4. Lumen aurausta suorittavan auton lisälähi-, lisäkauko-, lisäsuunta- ja lisäetuvalaisimet saa asentaa sellaiselle korkeudelle kuin olosuhteet vaativat, lähivalaisimet kuitenkin niin suunnattuina, etteivät ne tarpeettomasti häiritse vastaantulijoita. Lisälähivalaisimien virtapiiri on varustettava sellaiseen paikkaan sijoitetulla kytkimellä, ettei varsinaisia lähivaloja voida ajon aikana vaihtaa lisälähivaloiksi tai päinvastoin.

Varoitusvalaisin

Tienpitoon käytettävässä autossa ja tiellä tai sen vieressä tehtävään työhön käytettävässä traktorissa tai moottorityökoneessa tulee olla vilkkuvaa ruske-

ankeltaista valoa näyttävä varoitusvalaisin (AARV 71 § 1. n, 71 § 2. I, 166 § g). /3/.

AARV 83 § a AARV 172 § Vilkkuva varoitusvalaisin

1. Vilkkuvan varoitusvalaisimen tulee olla E-hyväksytty säännön n:o 65 mukaisesti tai Auto-rekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikön hyväksymä.
2. Milloin varoitusvalaisimen eri suunnista havaituksi tuleminen sitä edellyttää, saa näitä valaisimia olla useita. Kuljettajaa varten tulee olla varoitusvalaisimen toimintaa osoittava merkkivalaisin.

AAK 51 § 3. Varoitusvalaisimen käyttö

Milloin muuhun ajoneuvoon kuin hinausautoon tai erikoiskuljetusautoon taikka sen varoitusautoon on asennettu kiertävää tai vilkkuvaa ruskeankeltaista valoa näyttävä varoitusvalaisin, sitä saa käyttää vain, milloin ajoneuvon yleisistä liikennesäännöistä poikkeava kulku tai pysäköinti taikka ajoneuvon leveys tai pituus voi aiheuttaa vaaraa muulle liikenteelle.

Aura-auton ja liuossuolalaitteistolla varustetun ajoneuvon varoituslaitteet

Auraustyössä ja liukkauden torjunnassa käytettävä ajoneuvo, jonka lavalla on liuossuolalaitteisto, on varustettava normaalien varoitusvalaisimien lisäksi kahdella taaksepäin vilkkuvaa keltaista valoa näyttävällä varoitusvalaisimella. Valaisimet sijoitetaan ajoneuvon takaosan molemmille reunoille siten, että ilmavirta pääsee vapaasti valaisimien takaa. Valaisimet pysyvät silloin puhtaina, eivätkä likaannu ajoneuvon aiheuttaman ilmanpyörteen mukana kulkeutuvasta lumesta ja suolasumusta, joka peittää ajoneuvon takaosan muut valaisimet.

Auran merkitseminen

Aura on merkittävä koko pituudeltaan sekä eteen että taaksepäin näkyvin vuorottain punaisin ja keltaisin juovin. Auran ajoneuvoa leveämmät ulkonevat osat on lisäksi varustettava auran päissä olevin eteenpäin suunnatuin valkoisin ja taaksepäin suunnatuin punaisin heijastimin. Sivuaura on varustettava eteenpäin keltaista valoa ja taaksepäin punaista valoa näyttävin valaisin, jotka osoittavat auran suurimman ulottuman. Myös ne vinoetaurat, joita käytetään pääteiden aurauksessa, on varustettava molemmista ulkonevista päistään edellä mainituin äärivalaisin

AARV 71 § 4. Aura-auton lisävalaisimet

Lumen aurausta suorittavan auton lisälähi-, lisäkauko-, lisäsuunta- ja lisäetuvalaisimet saa asentaa sellaiselle korkeudelle kuin olosuhteet vaativat, lähivalaisimet kuitenkin niin suunnattuina, etteivät ne tarpeettomasti häiritse vastaantulijoita. Lisälähivalaisimien virtapiiri on varustettava sellaiseen paik-

kaan sijoitetulla kytkimellä, ettei varsinaisia lähivaloja voida ajon aikana vaihtaa lisälähivaloiksi ja päinvastoin.

AAK 51 § 4. Työ- ja apuvalaisimet

N-luokan autoon asennettuja työ- ja apuvaloja ei saa pitää kytkettyinä autoa tiellä kuljetettaessa. Tämä kieltö ei koske tiellä suoritettavaa työtä.

Peruutushälytin

VNP 847/94 Työssä käytettävien ajoneuvojen peruutushälyttimestä

1 § Tarkoitus

Tämän päätöksen tarkoituksena on työntekijäin ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden suojaaminen peruuttavalta ajoneuvolta peruutushälyttimen avulla.

2 § Soveltamisala

Tätä päätöstä sovelletaan:

- 1) käytettäessä maansiirtoautoa tai muuta kuorma-autoa taikka liikenne-traktoria louheen, maa-aineksen tai asfaltin kuljetukseen;
- 2) jätteiden kuljetukseen kuorman pakkaus ja tiivistyslaitteilla tai vaihtolavalaitteilla varustetulla kuorma-autolla;
- 3) jakelu- ja vastaaviin kuljetuksiin umpinaisella kuormakorilla varustetulla kuorma-autolla;
- 4) käytettäessä moottorityökonetta tai liikennetraktoria louheen tai maa-aineksen kuormaus-ajoneuvona;
- 5) tehtäessä tiivistys- tai tasoitustöitä yli 7000 kg painavalla jyrällä; tai
- 6) käytettäessä trukkia tai muuta moottorityökonetta perävaunun hinausajoneuvona aluksen lastaukseen tai purkaukseen satama-alueella tai muulla terminaali-alueella.

Päätöstä ei sovelleta tehtäessä työtä ajoneuvolla, jossa on samanlaiset hallintalaitteet eteen- ja taaksepäin ajamista varten.

3 § Määritelmiä

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

peruutushälyttimellä ajoneuvon asennettua laitetta, joka jaksottaisella äänimerkillä varoittaa ajoneuvosta sitä peruutettaessa; sekä

ajoneuvolla myös AAK (1257/92) mukaisesti määriteltyä ajoneuvoyhdistelmää.

4 § Peruutushälyttimen teknilliset ominaisuudet

Peruutushälyttimen teknillisistä ominaisuuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä AARV (1256/92) säädetään.

5 § Yleiset velvollisuudet

Työnantajan on huolehdittava siitä, että hänen johtonsa ja valvontansa alaisessa työssä käytettävä ajoneuvo on ennen työn aloittamista varustettu peruutushälyttimellä tai 6 §:ssä tarkoitetulla laitteella ja että hälytintä tai laitetta käytetään työn aikana. Sen lisäksi ajoneuvoa peruutettaessa on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Työnantajan on huolehdittava siitä, että peruutushälyttimen tai 6 §:ssä tarkoitetun laitteen toimintakuntoa seurataan säännöllisesti. Havaitut puutteet on korjattava viivytyksettä.

Mitä 1 ja 2 momentissa määrätään työnantajasta, koskee soveltuvin osin myös yhteisellä rakennustyömaalla korvausta vastaan työskentelevää itse näistä työnsuorittajaa.

6 § Peruutushälyttimen korvaava laite

Peruutushälytin voidaan korvata ajoneuvoon asennetulla laitteella, joka tunnistettuaan turvalliselta etäisyydeltä ajoneuvon takana olevan ihmisen tai esteen välittömästi ja luotettavasti pysäyttää ajoneuvon tai antaa ajoneuvon ohjaamossa selkeän hälytyksen, taikka laitteella, joka välittää ajoneuvon ohjaamossa kuljettajan näkökentässä olevaan vastaanottimeen riittävän kuvan peruutussuunnasta.

7 § Peruutushälyttimen asentaminen

Peruutushälytin tulee asentaa ajoneuvon taakse ja kytkeä siten, että se hälyttää ajoneuvoa peruutettaessa tai peruutusvaihteen ollessa kytkettynä. Hälyttimen yhteyteen voidaan asentaa laitteen toiminnan ilmaisevalla merkivalolla varustettu katkaisija, jolla hälytin voidaan kytkeä pois toiminnasta.

Hälytin saadaan kytkeä pois toiminnasta vain, jos hälyttimen äänestä on kohtuutonta haittaa ympäristölle ja muilla keinoilla on huolehdittu peruuttamisen turvallisuudesta.

AARV 96 § Äänimerkinantolaite

1. Autossa tulee olla äänimerkinantolaite. Auton tai siihen asennetun äänimerkinantolaitteen tulee vastata moottoriajoneuvojen äänimerkinantolaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 70/388/ETY tai E-säännön n:o 28 vaatimuksia.

2. Hälytysajoneuvojen äänimerkinantolaitteita koskeva säädös.
3. Autossa, M₁ -luokan autoa lukuun ottamatta, saa olla jaksottaista ääntä antava, auton peruuttaessa tai peruutusvaihteen ollessa kytkettynä toimiva peruutushälytin. Peruutushälyttimen äänen voimakkuus seitsemän metrin etäisyydeltä auton takaa mitattuna ei saa olla suurempi kuin 75 dBA.

AARV 180 § (510/99) Äänimerkinantolaite traktorissa ja moottorityökoneessa

1. Traktorissa ja moottorityökoneessa tulee olla äänimerkinantolaite.
2. Äänimerkinantolaitteen vaatimukset.
3. Traktorissa ja moottorityökoneessa saa olla jaksottaista ääntä antava, ajoneuvon peruuttaessa tai peruutusvaihteen ollessa kytkettynä toimiva peruutushälytin, jonka äänen voimakkuus seitsemän metrin etäisyydeltä ajoneuvon takaa mitattuna ei saa olla 75 dBA suurempi.

5F-5 AJOKORTTIMÄÄRÄYKSET

Ajokorttiasetus (AjokA 845/90)

AjokA 4 § (1243/97) Ajokortin malli sekä ajokortin ja luvan mukana pitäminen

Ajokortti on Euroopan Yhteisön ajokortista annetun neuvoston direktiivin 91/439/ETY liitteen 1a yhteisön ajokorttimallin mukainen Ajo-oikeuteen liittyviä ehtoja, rajoituksia ja muita tietoja koskevat merkinnät, jotka on säädetty tehtäväksi ajokorttiin, tehdään koodin muodossa siten kuin asianomainen ministeriö päättää.

Ajokortti ja tässä asetuksessa tarkoitettu lupa, autokoululupaa lukuun ottamatta, on pidettävä ajettaessa mukana ja vaadittaessa esitettävä poliisimiehelle taikka muulle liikenteen valvojalle./11/

AjokA 5 § (2/96) Ajokorttiluokat

Ajokorttiluokat ovat:

A-luokka: moottoripyörät niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen;

A1-luokka: moottoripyörät, joiden sylinteritilavuus on enintään 125 cm³ ja teho enintään 11 kW, ja invalidimoottoripyörät niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen;

B-luokka: ne henkilöautot, pakettiautot ja muut ajoneuvot, joiden kokonaismassa on enintään 3500 kg ja joissa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdeksalle henkilölle, ajoneuvoyhdistelmät, joiden vetoauto kuuluu tähän luokkaan ja joissa hinattavan ajoneuvon kokonaismassa on enintään 750 kg tai koko yhdistelmän kokonaismassa enintään 3500 kg eikä hinattavan ajoneuvon kokonaismassa ylitä vetoauton omamassaa;

C-luokka: kuorma-autot ja muut ajoneuvot, joiden kokonaismassa ylittää 3500 kg ja joissa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdeksalle henkilölle, ajoneuvoyhdistelmät, joiden vetoauto kuuluu tähän luokkaan ja joissa hinattavan ajoneuvon kokonaismassa on enintään 750 kg, sekä liikennetraktorit niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen;

C1-luokka: kuorma-autot ja muut ajoneuvot, joiden kokonaismassa on yli 3500 kg mutta enintään 7500 kg ja joissa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdeksalle henkilölle, sekä ajoneuvoyhdistelmät, joiden vetoauto kuuluu tähän luokkaan ja joissa hinattavan ajoneuvon kokonaismassa on enintään 750 kg;

D-luokka: linja-autot ja muut ajoneuvot, joissa on kuljettajan lisäksi tilaa useammalle kuin kahdeksalle henkilölle, sekä ajoneuvoyhdistelmät, joiden vetoauto kuuluu tähän luokkaan ja joissa hinattavan ajoneuvon kokonaismassa on enintään 750 kg;

D1-luokka: linja-autot ja muut ajoneuvot, joissa on kuljettajan lisäksi tilaa useammalle kuin kahdeksalle, kuitenkin enintään 16 henkilölle, ja ajoneuvoyhdistelmät, joiden vetoauto kuuluu tähän luokkaan ja joissa hinattavan ajoneuvon kokonaismassa on enintään 750 kg;

E-luokka: ajoneuvoyhdistelmät, jotka eivät kuulu edellä mainittuihin luokkiin;

M-luokka: mopot lukuun ottamatta pienitehoisia mopoja sekä kevyet nelipyörät; ja

T-luokka: traktorit, liikennetraktoreita lukuun ottamatta, moottorityökoneet ja moottorikelkat niihin kytkettyine hinattavine ajoneuvoineen. (1168/99)

Ajoneuvon kokonaismassalla tarkoitetaan ajoneuvon rekisteriin merkittyä kokonaismassaa tai, jollei ajoneuvoa ole rekisteröitävä, sen todellista kokonaismassaa. Ajoneuvoyhdistelmän kokonaismassalla tarkoitetaan vastavalla tavalla määräytyvää yhdistelmän muodostavien ajoneuvojen yhteenlaskettua kokonaismassaa. Ajoneuvon omamassalla tarkoitetaan sen rekisteriin merkittyä omamassaa.

AjokA 6 § (1168/99) Ajo-oikeuden laajuuden osoittavat merkinnät

Ajokorttilupa saadaan myöntää 2 momentissa säädetyin poikkeuksin seuraavin ajo-oikeuden laajuuden osoittavin merkinnöin:

A			
	B		
	BE		
A	B		
A	BE		
	B	C	
A	B	C	
	BE	C	
A	BE	C	
	BE	CE	
A	BE	CE	
	B	C	D
A	B	C	D
	BE	C	D
A	BE	C	D
	BE	C	DE
A	BE	C	DE
	BE	CE	DE
A	BE	CE	DE
M			
T			
	MT		

Jos ajokorttilupa myönnetään A₁-, C₁- tai D₁-luokkaa varten, korvataan 1 momentissa tarkoitettu luokkaa A koskeva merkintä merkinnällä A1, luokkaa C koskeva merkintä merkinnällä C1 ja luokkaa D koskeva merkintä merkinnällä D1. Jos C-luokan ajo-oikeuden haltijalle myönnetään ajokorttilupa C1E-luokkaa varten tai D-luokan ajo-oikeuden haltijalle D1E-luokkaa varten, lisä-

tään kysymyksessä olevan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeutta vastaava merkintä ennen 1 momentissa tarkoitettua luokkaa C tai D koskevaa merkintää.

Ajoka 7 § (1243/97) Ajo-oikeuden laajuus

Ajo-oikeuden haltija saa 2-4 momentissa säädetyin poikkeuksin kuljettaa vain sellaista ajo-neuvoa, jonka luokkaa vastaava ajo-oikeus hänellä on.

A-luokka sisältää A1-luokan, C-luokka C1-luokan ja D-luokka D1-luokan ajoneuvojen ajo-oikeuden.

A1-, A- tai B-luokan ajoneuvon ajo-oikeuden haltija saa kuljettaa myös M ja T-luokan ajoneuvoa. (1168/99)

B-luokan ajoneuvon ajo-oikeuden haltija saa kuljettaa myös BE-luokan ajoneuvoyhdistelmää matkalla kuljettajantutkintoon ja sieltä takaisin. Liikenteenvalvoja, jolla on B-luokan ajoneuvon ajo-oikeus, saa liikennettä valvoessaan tilapäisesti kuljettaa myös A1- ja A-luokan ajo-neuvoa.

C-luokan ajoneuvon ajo-oikeuden haltija saa Suomessa koeajaa ja tilapäisesti siirtää D- ja D1-luokan ajoneuvoja ilman matkustajia ja E-luokan ajoneuvoja ilman kuormaa. Paloauton ja pelastusauton kuljettaja, poliisimies tai ajoneuvon katsastaja, jolla on C-luokan ajoneuvon ajo-oikeus, saa tehtävässään Suomessa kuljettaa myös D-, D1- tai E-luokan ajoneuvoa. C1-luokan ajo-oikeuden haltija saa kuljettaa C1E-luokan ajoneuvoyhdistelmää matkalla kuljettajantutkintoon ja sieltä takaisin.

Ajoka 8 § (1243/97) Ajo-oikeutta koskevat erityiset rajoitukset

A-luokan ajoneuvoa, jonka teho ylittää 25 kW tai tehon suhde omamassaan ylittää 0,16 kW/kg, saa kuljettaa vain se, jolla on ollut A-luokan ajoneuvon ajo-oikeus vähintään kaksi vuotta tai ajokortista ilmenevän merkinnän perusteella se, joka on täyttänyt 21 vuotta ja suorittanut hyväksytysti kuljettajututkinnon ajokokeen moottoripyörällä, jonka teho on vähintään 35 kW.

E-luokan ajoneuvoyhdistelmää saa kuljettaa vain se, jolla on myös vetoauton luokkaa vastaava ajo-oikeus.

Sillä, joka on suorittanut kuljettajantutkinnon automaattivaihteisella ajoneuvolla, on oikeus vain tällaisen ajoneuvon kuljettamiseen.

ADR -ajolupa

Asetus vaarallisten aineiden kuljettajan ajoluvasta 1112/98

5 § Ajolupavaatimus

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/94) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja vaarallisia aineita tiellä kuljettavan ajoneuvon kuljettajalla tulee olla ajolupa, jos hän kuljettaa:

- 1) vaarallisia aineita ajoneuvossa, jossa kiinteän tai irrotettavan säiliön tilavuus on suurempi kuin 1 m^3 ;
- 2) vaarallisia aineita monisäiliöajoneuvossa, jonka säiliöstön kokonaistilavuus on suurempi kuin 1 m^3 ;
- 3) vaarallisia aineita säiliökontissa, joka on yksittäistilavuudeltaan suurempi kuin 3 m^3 ;
- 4) muita vaarallisia aineita kuin räjähteitä tai radioaktiivisia aineita vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä annetun liikenneministeriön päätöksen (660/97) liitteen B reunanumerossa 10 011 tarkoitettuja määriä (vapaa-rajaa) suurempia määriä kuljetusyksikköä kohti ajoneuvon suurimman sallitun kokonaismassan ylittäessä 3,5 tonnia;
- 5) räjähteitä vapaarajaa suurempia määriä kuljetusyksikköä kohti riippumatta ajoneuvon suurimmasta sallitusta kokonaismassasta; taikka
- 6) ministeriön päätöksellä tarkemmin määriteltäviä radioaktiivisia aineita vapaarajaa suurempia määriä kuljetusyksikköä kohti riippumatta ajoneuvon suurimmasta sallitusta kokonaismassasta.

Edellä 1 momentista poiketen ajolupaa ei kuitenkaan tarvita ministeriön päätöksellä tarkemmin määriteltäviin vähäisiin kuljetuksiin.

5F-7 VASTUU TIENPITOTEHTÄVÄSSÄ

Tieliikennelain tarkoittamalla tiellä

A ajoneuvojen katsastuksesta 44 §

Ajoneuvon omistajan tai haltijan ja kuljettajan on huolehdittava siitä, ettei ajoneuvoa käytetä ennen kuin sen rakenteessa ja varusteissa ilmaantuneet puutteellisuudet on korjattu. Tämä velvollisuus ei kuitenkaan koske matkalla todettua, olosuhteet huomioon ottaen vähäiseksi katsottavaa puutteellisuutta, joka todennäköisesti on syntynyt matkan kestäessä ja joka ei ole ollut kuljettajan välittömästi havaittavissa ja korjattavissa tai jonka korjausta ei voida ilman huomattavaa hankaluutta matkalla suorittaa.

TLL 85 § 2 mom.

Jos ajoneuvoa kuljettaa sen omistajan tai haltijan työntekijä, työnantajan on huolehdittava siitä, että ajoneuvo on liikennekelpoinen, kun se luovutetaan työntekijän kuljetettavaksi, ja että ajoneuvo tarkastetaan ja huolletaan riittävän usein sen pitämiseksi liikennekelpoisessa kunnossa. Kuljettajan on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista, joita hän ei voi korjata. /1/

Työnantajan vastuu

TLL 85 § Vastuu ajoneuvon kunnosta

Ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu haltija sekä ajoneuvon kuljettaja ovat vastuussa siitä, että liikenteeseen käytettävä ajoneuvo on asianmukaisesti katsastettu ja rekisteröity sekä muutenkin liikennekelpoinen. /1/

Työnantaja on velvollinen varustamaan tienpidossa käytettävän ajoneuvon niillä varoituslaitteilla, jotka on tarkoitettu varoittamaan muuta liikennettä tai työmaalla työskenteleviä henkilöitä.

Työnantaja on velvollinen perehdyttämään työntekijän niihin työ- ja liikenneturvallisuutta vaarantaviin tekijöihin ja niiden ehkäisemiseen, jotka liittyvät tienpitoajoneuvon työtehtävään. Kuljettaja on myös perehdytettävä niihin poikkeussäännöksiin, jotka koskevat ajoneuvon kuljettamista tienpitotehtävässä

Työnjohtoon vastuu

Työnjohto on velvollinen huolehtimaan siitä, että tienpitotehtävässä käytettävä ajoneuvo on varustettu tehtävän edellyttämin varoituslaittein. Työnjohto on myös velvollinen huolehtimaan siitä, että kuljettaja on asianmukaisesti perehdytetty tienpitoajoneuvon käyttöön. Perehdyttämiseen sisällytetään

koulutusta ajoneuvon kuljettamiseen poikkeussääntöjen nojalla, jolloin kuljettaja perehdytetään lainsäädännön asettamiin edellytyksiin ja vastuihin.

Kuljettajan vastuu

Tienpitoajoneuvon kuljettajan on tarkistettava, että ajoon lähdetessä hänen käyttämänsä ajoneuvo on liikennekelpoinen ja että tehtävässä käytettäväksi määrätyt varoituslaitteet ja varusteet ovat kunnossa ja toimivat.

Ajoneuvoa kuljettaessaan hän

- vastaa voimassa olevien liikennesääntöjen ja annettujen ohjeiden noudattamisesta;
- huolehtii osaltaan annettujen työ- ja liikenneturvallisuutta koskevien ohjeiden noudattamisesta;
- huolehtii annetun tehtävän täyttämisestä;
- huolehtii ajoneuvon oikeasta kuormituksesta ja kuormaamisesta;
- vastaa ajoneuvon kuljettajana ajoneuvon kunnon tarkkailusta ja havaittujen vikojen ilmoittamisesta työnjohdolle;
- vastaa siitä, että hänellä on kyseisen ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttava ajokortti;
- on velvollinen ilmoittamaan välittömästi työnjohdolle ajokorttinsa voimassaolossa tapahtuneista muutoksista.

Kuljettajan on omalta osaltaan pyrittävä kehittämään ammattitaitoaan ja esitettävä työnjohdolle tarpeensa lisäkoulutuksesta. Hänen on tuotava myös esille työssään havaitsemiaan parannustarpeita ja esitettävä aktiivisesti korjausta niihin.

Tienpitoajoneuvon käyttö suljetulla alueella

Kun ajoneuvoa kuljetetaan suljetulla alueella noudatetaan liikennesääntöjä olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Tieliikennelainsäädäntö ei ole suljetulla alueella voimassa. Ajoneuvojen varusteita koskevat määräykset on esitetty ensisijaisesti työturvallisuuslainsäädännössä. /7/, /13/

Valtioneuvoston päätös rakennustyön turvallisuudesta (629/94) on poikkeuksetta voimassa myös suljetulla alueella olevalla työmaalla.

Räjäytys- ja louhintatyömaalla on noudatettava räjäytystyön järjestysohjeen (VNp 410/86 68-70) määräyksiä ajoneuvon kuljettamisesta.

5F-8 TIENPITOAJONEUVOJEN VAKUUTUKSET

Liikennevakuutus

(Liikennevakuutuslaki 279/59, Liikennevakuutusasetus 324/599),

1 § LiikVakL

Moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunut henkilö- tai omaisuusvahinko, jota jäljempänä sanotaan liikennevahingoksi, korvataan ajoneuvoa varten annetusta liikennevakuutuksesta tämän lain mukaan. Valtion omistaman ajoneuvon aiheuttama liikennevahinko korvataan valtion varoista, niin kuin valtio olisi antanut vakuutuksen.

Sellaisen moottoriajoneuvon, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa, liikennevakuutuksen perusteella ei korvata tämän lain mukaan kuljettajan tai omistajan henkilövahinkoa, ellei 15 §:stä muuta johdu. (361/93)

Tieliikennelain tarkoittamalla tiellä

Liikenteessä käytettävää moottoriajoneuvoa varten on ajoneuvon omistajalla, ei kuitenkaan valtiolla, oltava liikennevakuutus 19 §:ssä tarkoitetussa vakuutusyhtiössä. (Liikennevakuutuslaki 361/93 15 § 1 mom.)

Tien ulkopuolella, suljetulla tai yksityisellä alueella

Liikennevakuutuslaki on erillinen tieliikennesäädöksistä riippumaton laki. Siinä liikenteen käsite on laajempi kuin tieliikennesäädöksissä, eikä se edellytä ajoneuvon rekisteröintiä tai käyttöä tieliikennelain tarkoittamalla tiellä.

Moottorikäyttöinen ajoneuvo on lain mukaan aina liikennevakuutettava myös silloin, kun sillä liikennöidään rekisteristä poistettuna yksinomaan suljetulla työmaa-alueella, muulla yksityisalueella tai maastossa.

Myös rekisteristä poistettu traktori on aina vakuutettava, sillä se on vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta ainoastaan suorittaessaan liikenneväylältä erillään olevassa paikassa muuta maatalouden työtä kuin tavarain tai henkilöiden kuljetusta. Tavarain kuljettamisena pidetään esimerkiksi viljan ja heiniä siirtämistä pellolta varastoon.

Moottorikelkka, moottoripyörä ja mopo sekä muut moottorikäyttöiset ajoneuvot on liikennevakuutettava myös silloin, kun niitä käytetään yksinomaan liikenneväylien ulkopuolella.

Liikennevakuutuksen ottaminen on liikennevakuutuslaissa säädetty pakolliseksi. Vakuuttamisvelvollisuus on moottorikäyttöisen ajoneuvon omistajalla ja moottoriajoneuvorekisteriin merkityllä haltijalla.

Vastuuvakuutus

Tiehallinnolle moottorikäyttöisellä ajoneuvolla urakoivalla yrittäjällä tulee olla ajoneuvokohtainen vastuuvakuutus (ns. yhden koneen yrittäjät), ellei yrittäjällä ole yrityskohtaista vastuuvakuutusta.

Vastuuvakuutuksesta voidaan korvata muut kuin ajoneuvon liikenteessä käyttämisestä aiheutuvat vahingot.

5F-9 LIIKENNEVAHINGON KÄSITTELY

Toimenpiteet liikennevahingon sattuessa

Liikennevahingon jälkeen on ensisijaisesti huolehdittava tarvittavista varoitusta-, ensiapu- ja hälytystoimenpiteistä.

Vastapuolen ajokortista ja rekisteriotteesta merkitään muistiin ajoneuvon kuljettajan ja omistajan henkilötiedot ja erityisesti ajoneuvon rekisterinumero. Myös paikalla olevien todistajien henkilö- ja yhteystiedot ja aiheutuneet vahingot merkitään muistiin. Vastapuolelle on annettava hänen tarvitsemansa tiedot.

Jos syyllisyys ei ole täysin selvä, vahinko on huomattava tai vahingon kärsineestä ei ole tietoa, on asiasta ilmoitettava poliisille. Poliisi on kutsuttava paikalle, jos joku on vakavasti loukkaantunut tai kuollut.

Jos vastapuoli myöntää syyllisyytensä, on häntä pyydettyä täyttämään ja allekirjoittamaan vahinkoilmoituslomake, missä hän selvästi myöntää syyllisyytensä.

Ajoneuville aiheutuneista vahingoista on ilmoitettava työnantajalle.

Pidettäessä asiasta poliisitutkinta, on tärkeätä huolehtia siitä, että kaikki asiaan vaikuttavat seikat tulevat kirjatuiksi tutkintapöytäkirjaan. Poliisitutkinnassa on tarvittaessa painotettava työstä johtuvia erityisolosuhteita ja syitä esimerkiksi poikkeussääntöjen mukaiseen ajoneuvon kuljettamiseen tai pysäköintiin. Tutkinnallisista syistä poliisi merkitsee yleensä kaikki osapuolet poliisitutkintapöytäkirjaan syyllisiksi epäillyiksi. Poliisin tehtävänä on tutkinnan suorittaminen. Lopullisesti syyllisyyden tai syyttömyyden ratkaisee virallinen syyttäjä tai tuomioistuin.

Rangaistusmääräysmenettely

Virallisen syytteen alaista rikkomusta koskeva asia (esim. liikenteen vaarantaminen), jossa virallinen syyttäjä vaatii rangaistukseksi sakkoa taikka sen ohella valtiolle menetettäväksi omaisuutta tai sen arvoa tahi rikkomuksen tuottamaa taloudellista hyötyä, jollei vaadittu menettämisseuraamus rahaa-arvoltaan ole suurempi kuin 5000 mk, voidaan ratkaista rangaistusmääräyksin. Edellytyksenä rangaistusmääräysmenettelyn käyttämiselle on, että asianomistaja (johon vahinko on kohdistunut) antaa siihen suostumuksensa (RangmäärL 1 ja 2 §).

Rangaistusmääräyksen antaa virallinen syyttäjä. Se joka vastustaa poliisin antamaa rangaistusvaatimusta, voi saattaa sen käräjäoikeuden käsiteltäväksi ilmoittamalla vastustamisesta virallisen syyttäjän kansliaan viikon kuluessa saatuaan rangaistusvaatimuksesta tiedon. (RangmäärL 8 ja 9 §).

Virallisen syyttäjän antamaan rangaistusmääräykseen eikä käräjäoikeuden rangaistusmääräysasiassa antamaan ratkaisuun ei voi hakea muutosta valittamalla, joten ne ovat lopullisia (RangmäärL 17 §)

Oikeudenkäynti

Mikäli asia on sellainen, että sitä ei voida ratkaista rangaistusmääräysmenettelyssä tai asianomistaja ei ole antanut siihen suostumustaan, voivat virallinen syyttäjä ja/tai asianomistaja saattaa asian oikeuden ratkaistavaksi. Asianosaisen, joka tahtoo hakea muutosta alioikeuden ratkaisuun, on ilmoitettava tyytymättömyytensä päätökseen puhevallan menettämisen uhalla viimeistään seitsemäntenä (7) päivänä siitä päivästä, jona alioikeuden päätös annettiin. Valitus hovioikeudelle (HO) on tehtävä 30 päivässä siitä päivästä, jona ratkaisu annettiin.

Hovioikeuden asiassa antamaan ratkaisuun voidaan hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta (KO) vain siinä tapauksessa, että korkein oikeus laissa mainituilla erityisillä perusteilla myöntää asiassa valitusluvan. Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää siitä päivästä, jona hovioikeuden ratkaisu annettiin.

Lainopilliset käsitteet

Asianosainen

se, jonka etua ja oikeutta asia koskee

Asianomistaja

se, johon rikollinen teko on kohdistunut

Tahallinen teko

- tekijä on tehnyt tekonsa harkiten tietoisena sen seuraamuksista, esim. pahoinpitely, varkaus, kavallus, vahingonteko, murha

Törkeä tuottamus

- tekijän huolimattomuus, varomattomuus tai laiminlyönti on (tavallista) tuottamusta suurempi lähentyen tahallisuutta. Esim. autoilija ohittaa vastoin liikennesääntöjä toisen siten, että hänen menettelynsä on omiaan aiheuttamaan vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle. Autoilija ajaa 80 km:n nopeusrajoitusalueella 120 km:n tuntinopeudella taikka valtion autonkuljettaja jättää auton ovet lukitsematta, jolloin autosta on viety valtion arvokasta omaisuutta.

(Tavallinen) tuottamus

- tekijä menetellyt huolimattomammin, varomattomammin tai välinpitämättömämmin kuin huolellinen ihminen yleensä menettelee. Esim. autoilija ohittaa vastoin liikennesääntöjä toisen siten, että hänen menettelynsä on omiaan aiheuttamaan vaaraa liikenneturvallisuudelle. Autoilija ajaa 80 km:n nopeusrajoitusalueella 100 km:n tuntinopeudella.

Lievä tuottamus

- tekijän huolimattomuus, varomattomuus tai laiminlyönti on (tavallista) tuottamusta vähäisempi. Esim. autoilija on kuljettanut autoaan pienellä ylinopeudella, josta on ollut seurauksena vahinko.

Tapaturma

Teko on sattunut lähinnä vahingossa eikä osoita tekijässään minkäänlaista syyllisyyttä. Esim. autoilija on kuljettanut autoaan liikennesääntöjen mukaisesti ja muutoinkin kaikin puolin asianmukaisesti, mutta siitä huolimatta auto joutuu liikennevahinkoon.

LÄHDELUETTELO

/1/	Tieliikennelaki (TLL) 267/81
/2/	Tieliikenneasetus (TLA) 182/82
/3/	Asetus ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista (AARV)1256/92
/4/	Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä (AAK)1257/92
/5/	Laki yleisistä teistä (TieL)243/54
/6/	Asetus ajoneuvojen rekisteröinnistä 1598/95
/7/	Valtioneuvoston päätös räjäytys- ja louhintatyön järjestys- ohjeista (VNp) 410/86, 848/94, 49/95, 121/96
/8/	Liikenneministeriön päätös vaarallisten aineiden kuljettami- sista tiellä 147/92
/9/	Laki moottoriajoneuvoverosta 722/66
/10/	Asetus luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä 346/91
/11/	Ajokorttiasetus 845/90
/13/	Valtioneuvoston päätös rakennustyön turvallisuudesta (VNp) 629/94
/14/	Liikenneministeriön päätös ajoneuvojen kuormakoreista, kuormaamisesta ja kuorman kiinnittämisestä 940/82
/16/	Asetus ajoneuvojen katsastuksesta 1702/92
/17/	Liikennevakuutuslaki 279/59
Huom.	Säännösten muutokset on otettu huomioon Suomen säädösko- kelman numeroon 1350/2001 saakka.

ISBN 951-726-854-8
TIEH 2200007-01